

The following book includes:

☐ Chiddushei HaRamban, Jerusalem 1928–29

☐ License: Public Domain

goold=NNL_ALEPHO01294828
docId=NNL_ALEPHO01294828

	דף כו	•		•	•			٠	•	•		٠	٠	٠	•		•	٠	•	• •	 •	•	•		•	•	•	• •	•		•	•	•		•	٠	•	٠	•	•	13
	דף כה	•		•	•			•	•	•		•	٠	•	•		٠	•	•		 •	•	•		•	•	•	• •	•		•	٠	•		•	٠	•	•	•	•	13
	דף כד	•		•	•			•	•	•		•	•	•	•		•	•	•		 •	•	•		•	•	•	• •	•		•	٠	•		•	•	•	•	•	•	13
	דף כג	•		•	•			•	•	•		•	•	•	•		•	•	•		 •	•	•		•	•	•	• •	•		•	٠	•		•	•	•	•	•	•	12
	דף כב	•		•	•			•	•	•		•	•	•	•		•	٠	•		 •	•	•		•	•	•		•		•	•	•		•	•	•	•	•	•	11
	פרק ג	1	ユム	G	ήĽ	П	Цí	اک،	Ц			•	٠	•	•		٠	•	•		 •	•	•		•	•	•	• •	•		•	٠	•		•	٠	٠	•	•	•	10
	דף כא			•	•			•	•	•		•	•	•	•			•	•		 •	•	•		•	•	•		•		•	•	•			•		•	•	•	10
	רף יט	•		•	•			•	•	•		•	•	•	•			•	•		 •	•	•		•	•	•		•		•	•	•			•		•	•	•	6
	דף יו	•		•	•			•	•	•		•	٠	•	•		•	٠	•		 •	•	•		•	•	•	•	٠		•	•	٠			•	•	•	•	•	8
	דף מז	•		•	•			•	•	•		•	٠	•	•		•	٠	•		 •	•	•		•	•	•	•	٠		•	•	٠			•	•	•	•	•	8
	דף מו			•				•		•		•	•	•	•		•	•	•		 •	•	•				•		•		•	•	•			•	•	•	•	•	L
	דוי יד	•		•	•			•	•	•		•	٠	•	•		•	٠	•		 •	•	•		•	•	•	•	٠		•	•	٠			•	•	•	•	•	9
	פרק ב		C 4	L	اد1			•	•	•		•	•	•	•		•	•			 •	•	•		•	•	•		•		•	•	•			•	•	•	•	•	9
	גף יג			•						•			•	•				•					•				•				•	•				•				•	9
هدحا	ב כל הי	<u>.</u>																																							9
	דף יב	٠	• •	•	•	• •	•	•	٠	•	• •	٠	٠	•	•	• •	•	•	•	• •						•				• •	•	٠	•	• •	•	•	٠	•	•	•	g
	דף יא	•	• •	•	•	• •	. •	٠	•	•	• •	•	•	•	•		•	•	•							•				• •	•	•	•	• •	•	•	•	٠	•	•	₽
	דף מ	•	• •	•	•	• •		٠	•	•	• •	٠	٠	•	•		٠	•	•	• •						•			•	• •	•	٠	•	• •	•	•	٠	•	•	•	8
	דף ר .	•	• •	•	•	• •	•	•	•	•	• •	•	•	•	•		•	•	•	• •	 •	•	•	• •	•	•	•	•	•	• •	•	٠	•		•	•	٠	•	•	•	8
	דף ה	•	• •																															• •							7
	דף ד																																								7
	דףג.	•		•	•																																				Ţ
	דף ב	•	• •	٠	•			•	•	•	• •	•	٠	٠	•		•	٠	•	• •	 •	•	•		•	•	•	•	٠		•	•	٠		•	•	•	•	•	•	Ţ
اري	N AFIN	. 47	=11																																						т

תוכן העניינים

	דף נה				• •	• •	• •		 				 	•	•	 •	• •	•	•	•	• •	30
	דף נד						• •	• •	 	• •	• •		 	•	•	 •		•	•	•		67
	דף נב							• •	 	• •	• •		 	•	•	 •		•	•	•	• •	87
	דף מט							• •	 	• •			 	• •	•	 •		•	•	•		97
	פול ו	בא ס	ימן .		• •	• •	• •	• •	 	• •	• •	• •	 	•	•	 •		•	•	•	• •	55
	דף מח				• •		• •	• •	 				 	•	•	 •	• •	•	•	٠	• •	55
هدد	ן באַ סיו	¤ľ																				55
	דף מז								 				 					•		•		55
	דף מו								 				 		•	 •			•	•		₽7
	דף מה								 				 	•	•	 •		•	•	•		₽7
	דף מד								 				 		•	 •		•	•	•		₽7
	דף מג								 				 	•	•	 •		•	•	•		23
	דף מב				• •				 				 	•	•	 •		•	•	•		23
	דף מא						• •	• •	 				 	•	•	 •		•	•	٠		23
	פרק ה	ィアダン	דופן			• •		• •	 	• •	• •	• •	 	•	•	 •		•	•	•	• •	22
	דף מ								 	• •	• •		 		•	 •		•	•	•	• •	22
GLZ	r 7128	riej																				77
GL		 Tref							 				 	•	•	 •			•	•		77
GL	דף לם	 rref			•••			• •	 			• •	 	• •	•			•	• •			
GL	רף לח רף לט	 			•••				 				 	• •	•				• •			20
GL	下 イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ イ																					120
GL	다								 				 	•	•	 •		•	•	٠		19 02 12
GLZ	下				• •			• •	 		• •	• •	 		•			•	•			81 61 02 13
و لين	下							• •	 • •			• •	 	• •	•			•	•			91 61 62 13
GL	下				•••		• •	• •	 				 	• •	•				•			91 91 91 12
	ETC T T C <td< th=""><th></th><th></th><th></th><th>•••</th><th></th><th>• •</th><th>• •</th><th> </th><th></th><th></th><th></th><th> </th><th>• •</th><th>•</th><th></th><th></th><th></th><th>•</th><th></th><th></th><th>91 91 91 91</th></td<>				•••		• •	• •	 				 	• •	•				•			91 91 91 91
GLZ	ETG T TF 4L	CLITA							 				 	• •	•	 		• •	•			91 91 91 12
	ETC T T C <td< th=""><th>C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.</th><th></th><th>• • •</th><th></th><th></th><th></th><th></th><th> </th><th></th><th>• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •</th><th></th><th> </th><th>• •</th><th>•</th><th> </th><th></th><th>• •</th><th></th><th></th><th></th><th>91 91 91 91</th></td<>	C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.		• • •					 		• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •		 	• •	•	 		• •				91 91 91 91
	E E	C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.C.		• • •					 		• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •		 	• •	•	 		• •				91 91 91 91
	下	CIT.C CIT.C							 				 			 		• • •				91 91 91 91 12

	דף סט	•	• •	•	• •	•	•	•	• •	•	٠	•	•	• •	• •	٠	٠	•	•	• •	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	• •	•	٠	٠	•	•	•	•	• •	•	•	٠	ç	36
	דף סח	•		•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	٠	•	•	•	•		•	•	٠	ç	38
	דף סו			•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	٠	•	•	•	•		•	•	٠	ŧ	3
	דף סו			•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	٠	•	•	•	•		•	•	•	8	33
	פול י	Ц	,גגכ	וַע	•	•	•	•		•	٠	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	٠	٠	•		• •	•	٠	•	•	•	•		•	•	•	7	38
هددا	י תינוקח	7																																								7	38
	רף סה							•								٠	•	•									•	•					•				•				•	7	38
	דף סד			•		•	•	•		•	•	•	•				•	•	•		•		•				•	•	•			•	•		•		•		, •		•	7	38
	דף סב			•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	٠	•	•		•	•	•	•	•	•	•	٠	•	• •	•	٠	٠	•	٠	•	•		•	•	•	1	31
	דף ס			•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	٠	•	•	•	•	٠	٠	•	• •	•	٠	•	•	٠	•	•		•	•	٠	1	31
	פרק מ	נו	XA	ΙĽ	A)	Ľĸ	×	Δl	.41	ᄔ	•	•	•	•		•	•	•	•		•	٠	•	•	•	•	٠	٠	•	• •	•	٠	•	•	٠	•	•		•	•	٠	1	31
هدحا	מ האשר	י שר	1 K	KLG	VП																																					(	30
	דף נו			•				•			•					•	•	•	•			•			•		•	•				•	•			•	•					(	30
	erq t	۲,	1 T	ובר	T.	•	•	•		•	•	•	•			•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•		•	•		. •	•	•	C	30

פרק א שמאי אומר

74 5

גמרא מאי טעמא דשמאי. פרושי קא מפרש מתניתין ואזיל דאלו מעמיה רשמאי דכולי עלמא אית להו אלא שהחמירו לחלות בתרומה וקדשים כדפרישית, ואוקים משום דהעמד אשה על חזקתה ובחזקת מהורה עומדת שהרי מבלה לנדתה ובדוקה היא משעה שפסקה לנדתה הראשון.

והלל כי אמרי העמד דבר על חוקתו ואפילו לתרומה וקדשים היכא דלית ליה ריעותא מגופיה הך אשה כיון דמגופה קא חזיא לא אמרי' אוקמה אחוקה אלא חיישינן הילכך בחולין אף על גב דאיכא למיחש במילתא כיון דלא מכרעא מילתא דטומאה מוקמינן טהרות אחוקתייהו ג) ד"א מאפישי מומאה לא מפשינן וגבי תרומה וקדשים עבד בהו רבנן מעלה וכיון דליכא חוקה גמורה תולין.

רי"מ דאף על גב דליכא חזקה מיהו ה"ל ספק טומאה ומסוטה גמרינן מה התם מכאן ולהבא ולא למפרע אף כל ספק טומאה לא מטמינן למפרע אלא משום מעלה דקדשים דתולין וברשות הרבים טהור לגמרי דגמרינן מסוטה בק"ו.

ואקשינן מ"ש ממקוה לשמאי קשיא למפרע ולהלל קשיא טומאת ודאי דאלו מעת לעת שבנדה תולין וכו'. פי' וכיון דתולין אלמא ספיקא בעלמא הוא וה"ה דקשיא ברשות הרבים ודבר שאין בו דעת לישאל נמי אלא חדא מספיקא נקט משום דתניא לקמן בהדיא וזה וזה תולין.

ואי קשיא לך מ"ש אשה מהא דתון לקמן נגע בא' בלילה וכו' שחכמים מטמאים טומאה ודאי שכל הטומאות כשעת מציאתן וכאן נמי הרי דם לפנין. לא קשיא דשאני אשה דבחוקת טהרה עומדת שהרי בדוקה היא ואף על

גב דשכיחי בה דמים מכל מקום כל שהפסיקה וטהרה בחוקתה זו היא אבל אדם זה אינו עומד בחוקת חי תדע דתניא בתוספתא ומודים חכמים לר"מ כשראוהו חי אלמא דבבה"ג בחוקת חי הוא לא מפקינן ליה מחוקתיה אף על פי שנמצא מת בשעת מציאתן ובמקום מציאתן אבל א"ל גבי אשה כיון דספק ביאה הוא ספק הוה ספק לא הוה תולין להקל. ולאו מילתא היא דהא קופה באותה זוית עצמה מהרות הראשונו' (מהודות) [ממאות] לדברי הכל. ואע"פ שהוא דומה לאשה בזה דספק הוה ספק לא הוה הוא אלא משום ווקה ראשונה היא דליתא בקופה וכדבעינא למימר קמן. מ"ש ממקוה לשמאי קשיא למפרע ולהלל קשיא טומאת ודאי דאלו מעת לעת שבנדה תולין וכו'. פי' וכיון דתולין אלמא ספיקא בעלמא הוא וה"ה דקשיא ברשות הרבים ודבר שאין בו דעת לישאל נמי אלא חדא מספיקא נקט משום דתניא הרבים ודבר שאין בו דעת לישאל נמי אלא חדא מספיקא נקט משום דתניא

לקמן בהדיא וזה וזה תולין.

ואי קשיא לך מ"ש אשה מהא דחנן לקמן נגע בא' בלילה וכו' שחכמים מממאים טומאה ודאי שכל הטומאות כשעת מציאתן וכאן נמי הרי דם לפניך. לא קשיא דשאני אשה דבחוקת טהרה עומדת שהרי בדוקה היא ואף על גב דשכיחי בה דמים מכל מקום כל שהפסיקה וטהדה בחוקתה זו היא אבל אדם זה אינו עומד בחוקת חי חדע דחניא בתוספתא ומודים חכמים לר"מ כשראוהו חי אלמא דבכה"ג בחוקת חי הוא לא מפקינן ליה מחוקתיה אף על פי שנמצא מת בשעת מציאתן ובמקום מציאתן אבל א"ל גבי אשה כיון דספק ביאה הוא ספק הוה ספק לא הוה תולין להקל. ולאו מילתא היא דהא קופה באותה זוית עצמה טהרות הראשונו' (טהורות) [טמאות] לדברי הכל. ואע"פ שהוא דומה לאשה בזה דספק הוה ספק לא הוה הוא אלא משום חוקה ראשונה היא דליתא בקופה וכדבעינא למימר קמן.

٢ يا ١

משמשת במוך מא"ל. פירש"י ז"ל ג' נשים ולא דוקא דהא ארבע נשים דיין שעתן במחניתין אלא כל אשה שמשמשת במוך.

אי אתה מודה בקופה שנשתמשו בה טהרות וכו". איכא למידק להלל

גופיה קשיא טומאה ודאי דאלו קופה טומאה ודאי דקתני טמאות וכדמוכחא נמי שמעתין לקמן ואלו מעל"ע תולין. א"ל להלל גופיה זו יש לה שולים וזו אין לה שולים אלא ה"ק ליה כיון דכשיש לה שולי' טמאות ודאי דין

התם טהורות שאני פירי דלא שרקי וקפיד עלייהו.

וכן אתה מפרש ללשון שאמרו בקופה שאינה בדוקה א"ג שהיא מכוסה

בדוקה ואינה מכוסה משום דשכיחי בה דמים. שבאלו טמאות ודאי באשה היה לנו לחלות מפני שהיא דומה במקצת לשאינה הוא לתלות באשה מפני שהיא כמי שיש לה אוגנים. ואפילו לחוקיה דאמר – שלא בא הלל להשוות אשה לשאינה בדוקה ולשאילה מכוסה אלא שמאחר

141

רשמעתין. אחוקיה ואפי' לתלות ב) וכ"ש דלא מודו בטומאה ודאי וה"נ מוכחא רישא מאינה בדוקה מודו שמאי והלל לכולהו לישני דאי לא א) אמרינן אוקמה ול"ש זויות אחרת ובקופה לא שכיחי ביה שרצים כלל אלא ודאי בקופה כתרתי לריעותא הא לאו הכי לא מטמינן ביה למפרע כלל ל"ש אותה זויות במבוי אלא משום דאיכא שרצים דיליה ושרצים דאתו ליה מעלמא דה"ל ומודים חכמים לר"מ בשראוהו חי ועד כאן נמי לא מטמינן בשרץ שנמצא אע"פ שבוויות קופה נמצא אינן ממאות דה"ל כאותה שאמרו בתוספתא בשאינה בדוקה מודו ובזויות קופה דאיכא תרתי לריעותא אבל בבדוקה והא דאמרינן **ואב"א כי מודו שמאי והלל בזויות דקופה.** ה"פ: לעולם

ממאה שאני אומר אדם ממא נכנס לשם וכסה. ובפ"ק דשחיטת חולין נמי אמרינן צלוחי' שהניחה מגולה ובא ומצאה מכוסה וכ"ש הכא דאיכא למיתלי בתרתי לריעותא באדם ממא ונפלה על גבי מדף. זו ונמצא בזויות אחרת הבית טמא שאני אומר אדם טמא נכנס לשם ונטלו לאדם ממא כדאמרינן בפסחים פ"ק קרדום שאבד בבית או שהניחו בזויות שאני אומר אדם טהור נכנס לשם ונטלה. איכא למידק וליחוש נמי

ויש מתרצים דכיון דאיכא טומאת מדף תחתיה נראין הדברים שאין

ואלמלא שהוא טהור איך הוא מטמא בידים, ואין זה לשון מחוור. אדם נוטלה מלמעלה והניחה למטה אלא כדי שלא תפול ותטמא עשה כן

והוה לו ספק טומאה בדבר שאין בו דעת לישאל וספיקו טהוד. מהורים לגבייהו הילכך ליכא למיחש גבי מרף אלא לאדם טהור ולנפילה אבל ספק אוכלים לא קא חשיב אלמא לא גזרו בהו והוו להו רובא דעלמא כלים הנמצאים דשוינהו רבנן לרובא דעלמא טמאים לגבי כלים הנמצאים ממאים כראמרינן בפ"ק רשבת על ששה ספקות שורפין את התרומה על ספק אבל ר"ת ז"ל פירש בספר הישר דהתם כלים נינהו וספק כלים הנמצאים

לגזור עליהן דרובן נפסלין הן מתורת אוכלים. הוי לא גורו עליהם שאלו פירות הנמצאין בשוק דרך נפילה לא הוצרכו אוכלין שאין מצויין אלא בבית ורוב מציאה דבית דרך הנחה היא ובטהורין על הכלים הנופלים אפילו בבית כל שלא ידענו דרך הנחתו ומימאוה אבל נפילה ובכל מקום ואין אוכלים נמצאים בדרכים לפי שהן נמאסין מ"ה גזרו כגון צלוחית דחולין אין להם טהרה במקוה, ושמא שכלים נמצאים בדרך נאמר מפני שחששו לפסידתן מפני שאין להם מהרה במקוה אף כלי חרס ואיני יודע למה גזרו על כלים ולא גזרו על אוכלים הנמצאים שאם

11 11

שהחששא שלו יותר קרובה מפני הפסד מהרות הקל. אבל על יד פקידה סלוק ידיה ראתה. ופריק סד"א עד זה לא תמעט אלא על יד מעל"ע אע"פ שמשה דכיון שהזמן ביניהם מועט אין לחוש כ"כ בשעת פקידה לומר עם שרינו למעט על יד הפקידה אם ברקה עצמה היום בשעה ראשונה ולרביעית הפקידה וכיון שעד זה ממעט על יד מעת לעת אם לא בדקה מאתמול כ"ש לעולם מפקידה לפקידה זמנה מועט מעת לעת שכבר מיעט מעל"ע ע"י השתא מעת לעת ממעטה מפקירה לפקירה מיבעיא. פי' לדברי חכמים

לא ימעט דליחוש שמא תחפנו שכבת זרע קמ"ל.

שטומאתן מרובה לכ"ש שנעשו מעת לעת שבנדה. ניצל באה' המת גורו על מעת לעת שלו כנד' עצמה משכבות ומושבות ולאו קושיא היא דאנן הכי קאמרינן ומה כלי חרס שטומאתו מועט' שהוא מטמא אדם לטמא בגדים אף משכב ומושב לא יטמא אדם לטמא בגדים. מן הדין להיות כנדון מהיכא מייתית ליה מכלי חרס מה כלי חרס אינו ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל וכו'. הקשו בתוספות ונימא דיו לבא

ועוד הקשו דנימא פכים קטנים יוכיח שטמאים במת ואין מטמאים במעל"ע שבנדה כדאמרינן בבבא קמא ופירש רש"י ז"ל שהוא של חרס ואי אפשר ליגע בחוכן ואעפ"י שאפשר בהיסט להכי אפקיה רחמנא להיסט בלשין נגיעה לומר שכל שאי אפשר להטמאות בנגיעה אינו מטמא בהיסט, גם זו אינה קישיא דמה לפכין קטנים שהן מהורין בנדה עצמה תאמר במשכבו'

ומושבות דכיון שמטמאין בנדה עצמה עשו מעת לעת כמוה דאשכח' בכלי חרס מוקף צמיד פתיל כ"ש לדעת הגאונים שהן מפרשים פכין קטנים שאינן ראויין לישיבה וטהורין במדרס הוב אבל מן ההיסט אין לך ניצל מהן ולא ממגע תוך כגון בשערו רוקו ומשקה הוב והובה.

1121

הא דאקשינן א"ה ליתנייה גבי מעלתה, ומפרקינן כי קחני היכא דאית ליה דררא דטומאה היכא דלית ליה דררא דטומאה לא קתני. קשיא עלה והא קתני התם דלית בה דררא דטומאה כראמר התם בגמרא פרק חומר בקודש (דף כ"א ע"ב) חמש קמייתא דאית להו דררא דטומאה דאורייתא גורו בהו רבנן בין לקדש בין לחולין שנעשו על טהרות קודש חמש בתרייתא דלית בהו דררא דטומאה מדאורייתא לקדש גורו בהו רבנן לחולין שנעשו על טהרות הקדש לא גורו בהו רבנן.

רי"ל דהתם דאורייתא לית להו אבל דררא דטומאה דרבנן אית להו הכא אפילו דררא דעלמא מדרבנן ליכא דכל שהוא חששא בעלמא למפרע לאו דררא היא כלל אלא כענין קנסא משום דלא בדקה הפסידוה עונה.

וי"מ דהכא הכי פרכינן ליתנייה גבי מעלות קמייתא דאינון בין לקדש בין לחולין שנעשי על טהרת הקדש דאלו בהדי בתריית' כיון דליתנהי אלא הקדש נמי איתא כדאמר בשילהי שמעתין ולהכי מפרקינן כי קתני בהנהר היכא דאית ליה דררא דטומאה אבל היכא דלי ליה דררא דטומאה ואפ"ה החמירו בהו לא קתני.

> והלשון משובש הוא לדעתי דההוא דאמרינן בשלהי שמעתין לחולין שנעשו על טהרת הקדש לתרוצא לברייתא דקתני לקדש אבל לא לתרומה איתמר אבל השתא להאי לישנא לקדש ולא לתרומה ולא לחולין שנעשו על על טהרת הקדש קאמרינן דאי לת"ה לא הוו צריכין בדר' לתרוצא כדעולא דהא איכא אוכלין חוליהן בטהרת הקדש בימיו ממש אלא ודאי צ"ל להאי לישנא דאף לחולין שנעשו על טהרת קודש לא גורו במעל"ע שבנדה לכך צריך לשנוי כדעולא כיון שהיו עושין על טהרת הקרש על מנת שהיו מתנסכין ממש על גבי מובח היינו קדשי מובח גמורין.

> הא דאמר רב ששת בריה דרב אידי כי קתני מידי דחלי במעשה. פירש אליבא דר"ש קסבר האי תנא בוגרת מותרת לכהן גדול א"נ נפקא מינה לכתובה ולא לכהן תניא ומוכת עץ מילתא דתלי במעשה הוא והאי דקתני כל זמן שלא נבעלה לאו דוקא אלא שלא נמלו בתוליה בין בעץ בין באדם. א"נ קסבר מוכת עץ מותרת לכהן גדול וכתובתה מאתים ומחלוקת היא ביבמות ובכתובות. וכן הא דאמר נ"מ לנחל איתן סבר לה כר' יאשיה אשר לא יעבד בו לשעבר ואיתא בפלוגתא בפ' עגלה ערופה.

דף ט

ראתה ואח"כ הוכר עוברה מהו. יש להקשות והלא כל מדות חכמים כך הם במ' סאה הוא טובל בחסר קרטוב אינו יכול לטבול אף כאן מכיון שנתנו שיעור לדבר בהכרת העובר ראתה ולא הוכר פשיטא שמטמאה מעת לעת אע"פ שאח"כ הוכר בסמוך.

ריש לפרש ראתה ואח"כ הוכר עוברה בו ביום ששלמו לה שלשה חדשים מי אמרינן כי מצפרא נמי הויא היכירא ואנן הוא דלא בקאינן או דילמא

> גבול יש לה וא"ל מירי הוא טעמא אלא משום דראשה כבד עליה בעידנא דחואי אין ראשה כבד עליה בתמיה הילכך דיה שעתא.

וזה הלשון אינו נכון מפני שהיה להם לפרש ובו ביום הוכר עוברה ולימא נמי כיון דבו ביום חזיא לא מטמיא.

ריש לפרש אותה כפשוטה ור' ירמיה הכי בעי מיני' גבול שנתנו לה חכמים משיהא ראשה ואיבריה כבדין והיינו משעת הכרת העובר וקרוב לו

זה ואילך וזה הלשון עיקר. עליה אלא משעת הכרת העובר ממש שאין הולד חי ומכביד עליה אלא מומן הוא וקודם לכן אפילו בסמוך אינו מטהרתה וא"ל אף איבריה אינן כבידין ג' וסתות. מלפניי כשהיא מרגשת בעצמה או דילמא גבול שנתנו לה הכרת העובר ממש - דהילכתא כרשב"ג. וכן פסק הר"ם ז"ל דקטנה כתמה טהור עד שתראה דם

ותהא מוחוקת לראות לדברי רבי דשוב צריכה בדיקה ומטמאה מעת לעת. עברו עליה ג' עונות חורה לכלל תנוקות שלא הגיע ומנה עד שתראה שתים שצריכה בדין היה לגזור עליה אפילו בראשונה אלא שהיא קולא לדבריהם. שנותיה, וכיון שלא בדקה הפסידה עונה יתירה ושהגיע זמנה לראות כיון שהרי היתה צריכה לבדוק שחרית וערבית, ואע"פ שעדיין לא הגיע לכלל וכיון שראתה בשניה הוחוק ברואה לדברי רבי הילכך בג' מטמאה מעת לעת הוחוקה לראות ולא היתה בכלל תקנה לבדוק שחרית וערבית דיה שעתה. לקמן ואין הנשים בודקות אותן הילכך פעם ראשונה ושניה שעדיין לא שבנדה ותנוקות שלא הגיעה ומנה לראות הרי הן בחוקת טהרה כדתניא יתירה הילכך כל שאינה צריכה לבדוק עצמה כלל אינה בכלל מעת לעת שיהיו בודקות עצמן שחרית וערבית וזו הואיל ולא בדקה הפסידה עונה דמעת לעת כעין קנסא דרבנן הוא כדאמרו חכמים תקנו להן לבנות ישראל מפני שכל אשה שלא הוחוקה כבר ברואה אינה מטמאה מעת לעת דטעמא דהיינו טעמא דלא מטמיא מעת לעת אלא בשלישית לרבי וברביעית לרשב"ג הא דתניא תנוקות שלא הגיע ומנה לראות וכו'. יפה פי' רש"י ז"ל

בדם כתמה נמי לא מטמינן לאו אליבא דהך ברייתא דרבי אלא אליבא והא דאמרינן לקמן (דף י' ע"א) בין שניה לשלישית כיון דלא אתחוק

כרשב"ג אין כתמה ממא עד שיעברו עליה ד' וסתות. לראיה פעם ראשונה בדם שעדיין לא הוחוק' בה לטמא מעת לעת ולפי דבריו ז"ל ולדידן דקי"ל אבל רש"י ז"ל פי' אליבא דברייתא [דרבי] ומאי כיון דלא איתחוק כתמה מחזיקה וטמא דבכל (מראיה שניה) [מראות משניה] ואילך הוחזקה. וחזקיה סבר כיון (דחזיא) [דאלו חזיא] הרי היא כשאר כל הנשים אח"כ

ראיה שניה של דלוג שהיא ראשונה לראיה דעונות. ולפי שהיא עומדת בה

[דרב גידל] פירש רש"י ז"ל דהיינו [ראשונה שאחר ההפסקה ושניה היינו]

כשרואה עכשיו בעונו' קרי לה הכי

דייקא כדאמרן. פעמים להפסקה דהא אנן לר' אלעור קאמרינן ולישנא דהדרא קא חזיא שלה לא מטמיא מעל"ת משום לסוף ג' עונות חזיא ואכתי לא הוחזקה ג' חזיא בעונות ואילך לעולם מטמאה מעת לעת. ומיהו בראיה (ג') [ראשונה] דיה שעתא כדאמרן שניה של עונות י) כיון דראיה שלישית הוא יא) מכי דשנתה כ"כ אונס בעלמא הוא. ואמר רב גידל פעם ראשונה של עונות ט) עוא בלא מנע מינה עונות ולא תהא מוחוקת לא לדלוג ולא לעונות דכיון חדא] מיניה דסד"א כיון דראתה שתים בדילוגו ושתים בעונות סלוק דמים בעונה ותרתי בעיי אהדדי איתמר ורב אשי בעא (לאפסוקי ולמפשט חדא ראשון ושני ראתה פעם אחת בעונה ובין שני לשלישי חזרה וראתה עוד ויש לפרש "הדר קחויא בעונות" [דקאי גם על] פעם אחרת בין דלוג

<u> ۱۲ د ۸</u>

תשמיש בין לאחר תשמיש. לאחר תשמיש הוא וכדתנן אחד לו ואחד לה אלמא צריכה בדיקה בין לפני דצריכה בדיקה לפני תשמיש והעד (הג') [הב'] לפני תשמיש אי אפשר אלא וע"כ מדקתני בשעה שהיא עוברת לשמש היינו עד שלפני תשמיש וש"מ נמי בשעה שהיא עוברת משאר עסקיה לשמש את ביתה ומשמשת בעדים ביום שחרית וערבית ואע"פ שלא שמשה כלל וכיצד משמשת בעדים בודקת פרושי קא מפרש לה ואזיל וכיצד קתני כיצד צריכה להיות בודקת פעמים מתניתין צריכה להיות בודקת וכו' ומשמשת בערים וכו'. פירש מתני'

וכדמפרש עלה לקמן בגמרא. דשני עדים דבסוף קא חשיב אבל בהך סיפא דכ"ע עד שלפני תשמיש קתני מעיקרא [אידי ואידי לאחר תשמיש] משום דקשיא להו קס"ד לפרושי ההיא בומיא דמשמשת בעדים דהך סיפא [וכי תריץ] נמי לעיל גבי רישא דמתני' הרי זו כפקידה דהיינו עדים דקתני דאינון לפני תשמיש ולאחר תשמיש לפני תשמיש וחדא לאחר תשמיש ורמינ' למתני' דקתני והמשמשת בעדים

והיינו דאמרינן לעיל [דף ה' ע"א] שתי בדיקות אצרכוה רבון חדא - וכו' ועלה קתני בד"א לטהרות אבל לבעלה מותר בין בוו בין בוו משמע מעמא דמשמע לן אפילו כשאין לה וסת משום דמתניתין בין שיש לה וסת הא דאמרינן תנ"ה בד"א למהרות אבל לבעלה מותרת וכו'. היינו

ועוד דכל עיקר לא הוצרכה ברייתא זו לשנותה אלא בשאין לה וסת שאלו - בשיש לה מתני' היא כל הנשים בחוקת מהורות לבעליהן.

ء، با ١

רבירן שחבעה אין לך בדיקה גדולה מזו. פירש רש"י ו"ל רסחם הבא מן הדרך דרכו לפייס ולרצות ולתבוע וכי מרצו קמה ותבע רמיא אנפשה ואי הוה חזיא מרגשה. וכי אמרינן דבעינן בדיקה בשוהה עמה שאינו צריך ריצוי כ"כ ומיהו הניח בחזקת טומאה אף ריצוי לא מהני ליה עד שישמע מפיה מהורה אני והא דשאל רב כהנא אינשי דביתהו דרבנן לומר אם מחמירן על עצמן לבדוק בשאינן עסוקות בטהרות דומיא דבעיא דר' זירא דלעיל והאי דנקט כי אתו מבי רב אורחיה דמילחיה נקט שיוצאין ובאין מערב שבת לע"ש.

ויש לפרש דישינות בעיא מנייהו אם מחמירין בהן בבאין מן הדרך משום דכיון דאין בעלה עמה לא קפדה אנפשה ואמרו להן לאו, נמצא כלל השמועה הלכה למעש' שכל לבעלה לא בעי בדיקה לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש ואפילו כשאין לה וסת לפי פירושו של רש"י ז"ל בדברי רבי חנינא בן אנטיגנוס.

אבל מדברי הרמב"ם הספרדי ו"ל למדנו שיש לו דרך אחרת בשמועה וו שהוא מפרש וו ששנינו דרך בנות ישראל לבעלה בשאין לה עסק בטהרות והצנועות בודקות אף לפני תשמיש לבעליהן וכל מה שהקל ר' יהודה ור' וירא משמיה דשמואל אינו אלא בבדיקה וו שלפני תשמיש שכשהן עסוקות בטהרות אפילו שאינן צנועות צריכות. וכשאין עסוקות בה הרי הן בחזקת מהרה לבעליהן לפני תשמיש.

ומעם לדבריו מפני שלפני תשמיש אשה מרגשת בעצמה ואפילו בישינה נמי הקלו מפני שבחזקת טהרה הן ולאחר תשמיש חוששין שמא ראתה מחמת שמש ואינה מרגשת.

וההיא דבעיא מיניה ר' אבא מרב הונא צריך הוא לפרש שלא מנער ההיא דבעיא מיניה ר' אבא מרב הונא צריך הוא לפרש שלא מנער בריקה מימ מאני התם דא"א בבדיקה שלא תחייבנו השאת והוא צריך בדיקה מ"מ שמא ראתה מחמת תשמיש אבל בשלה אפשר לבדיקה זו לאחר בריקה של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של אשם חלוי שלא יהא לבר נוקפו בביאה זו ותהא מתוקנת בביאה זמן של א

אחרת, וכן דברי ר' זירא לר' יהודה כך הן מתפרשין לי מהו שתבדוק עצמה לבעלה לחייב בעלה שאם לפני תשמיש והלא בצנועות (הוא) [במחני' קתני] לה וזהו שאמר רבי ינאי זו ערן של צנועות לא צנועות שנשנו בפרק כל היד אלא ר' אמי פירש לומר שכל העושה כן נקרא צנועה, ורבא פירש לומר דבעד זה נכרת אם צנועה היא אם לא אבל לדברי הכל מחני' צריכות קתני ובעסוקה בטהרות ואלו בשאינה עסוקה כבר שנינו והצנועות מתקינות וכו'.

רשאר השמועה פשומה היא לפי דרכו לפיכך כתב אינה צריכה עד שלפני תשמיש אלא משום צנועות אבל לאחר תשמיש הכל צריכים שני ערים אחד לו ואחד לה אפילו מעוברת ומניקה זקנה וקטנה האריך עלינו את הדרך.

אבל דברי רש"י ו"ל יותר נכונים ומוכרעים בכמה מקומות בשמועה והחכם יבור לעצמו, ודברי רבינו יצחק אלפסי ו"ל שנראין נמי כדברי רש"י ו"ל שהוא כתב בהלכות ברייתא זו דתניא החמרין והפועלין והתיר בין עירות בין ישינות ולא הזכיר משניו' הללו של שני עדים בשאין לו וסת אלמא אין לנו עדים אלא לטהרות.

והא דאמר רבי מאירינציא ולא יחזיר עולמית. משום קלקולא נ"ל מוציאך ואם לא מפני כן לא הייתי מיניאך ואם לא אמר כן אין כאן חשש לקלקי' כדתנן המיציא אשתי משום שיין לך וסת אני מוציאך ואם לא מפני כן לא הייתי איילנות רבי יהודה אומר לא יחזיר וחכמים אומרים יחזיר ואוקימנא מאן הכמים ר"מ ומשום דלא כפליה לתנאיה והא נמי לההיא דמיא ולדידן נמי עלא בפל הא גירש סתם יחזיר כדאמרינן התם גבי איילנות ומוציא משום עלא כפל הא גירש סתם יחזיר כדאמרינן התם גבי איילנות ומוציא משום נדר ומשום שם רע ויש לומר שאפילו לא התנה ולא אמר כלום יש לחוש לקלקל דבשלמא התם אם לא התנה כלום י"ל עילה הוא רוצה לגרש שכמה אנשים נשואים לאיילנות וע"י שיש בהם נחת רוח מהן מקיימין אותם וכך אניים נשואים לאיילנות וע"י שיש בהם נחת רוח מהן מקיימין אותם וכך אמרו שם בירושלמי אבל זו שאסורה היא לשמש כלל בידוע שאין בעלה מגרשה אלא מחמת פיסול זה וכן במוציא משום שם רע י"ל מכיון שלא שהה לראו' אם הדברים נראין עילה מצא וגורש לפיכך אין חוששין לקלקול אלא

שאמר משום שם רע אני מוציאך.

פרק ב כל היד

۲2 عا ۲

הא דאקשי' בכולה שמעתין מדר"א דאמר כל האוחו באמה וכו'. י"ל דהכי אקשינן וע"כ לא פליגי רבנן דאמרו לו עליה דר"א אלא בדליכא עפר תיחוח ולא מקום גבוה ומשום חשש פסול המשפחות אבל במקום אחר מודו ליה. הילכך גבי תרומ' ה"ל למימר שיפלוט ואע"פ שמפסיד' וכן בדרב יהודה שיטה וירד חוץ לבנישתא וישתין. וי"ל דא"ל לאו פלוגתא היא אלא בשואלין לפרש להן היו. וכן נמי משמע במס' ברכות פ' כיצד מברכין (מ, הא דאמרינן במקשה עצמו יהא בגדוי. פי' בתוספות לא שהוא מנודה בעצמו בנדוי דרבנן של רבותינו אלא שב"ד מצווין לנדותו ועד שנדוהו אינו מנודה, וראיה לדבר דקאמרינן הקורא לחבירו עבד שיהא בנידוי ואמרי' עלה בקדושין באומר לו עבד אתה ההוא שמותי משמתינן ליה דתניא הקורא לחבירו עבד יהא בנדוי.

112 61

ברקה בעד שאינו ברוק לה. פירש בתוספות כגון שהומינה פקולין או צמר נקי ולבנים אלא שלא חזרה וראתה בהן סמוך לבריקתה אם יש עליהם מיפי דמים מן מאכולת או משאר דברים הא בבגד שאינו בדוק כלל לא אמר ר' ממאה נדה אטו לקחה בגד מן האשפ' וקנחה בו מי מטמא רבי נדה.

(ואי) [ועוד אני] אומר כיון שהצריכוה כגריס ועוד הרידינו כסרין וחליק וכל שלא היה בדוק כלל אפילו לרבי טהורה לגמרי אפילו לקחתו מן השוק סתם טהורה לבעלה. והראב"ד ז"ל סובר דבעד אפילו אינו בדוק כלל טמאה דלא דמי לחליק דכיון שבדקה בו ממש רגלים לדבר דרוב דמים מצויין בו.

ופריק רב חסרא דה"ק איזו אחר זמן וכר' פי' רש"י ו"ל וחסורי מחסרא יה"ק ול"נ אלא רב חסרא פרושי מפרש לה למתניתין הכי תנן נמצא על שלה לאחר זמן טמאים מן הספק ופטורין מן הקרבן ולא פי' שיעור אחר זמן מה הוה. והדר תני איזו אחר של שיעור זה שאינן טמאין מן הספק כדי שתרד מן המטה ותבדוק שזהו אחר כך שמטמאה מעת לעת ואינה מטמאה את בועלה והאי דפריש תנא האי שיעורא לא ללמר על דין עצמו שהרי כל מעת לעת כך הוא נדון בין לרבנן בין לר' עקיבא אלא כך אמר אם ירדה מן המטה ובדקה אין בועלה טמא שוהו אחר זמן הא כל זמן שלא שהת' בשיעור הזה אלא בדקה עצמה על המטה טמאין מספק בא זה ולמד על זה.

אבל לדברי רש"י ז"ל שאומר חסורי מחסרא וה"ק בהדיא איזו אחר

זמן כדי שתושיט ידה ותטול עד ותבדוק לא הוה תו למיתני כדי שתרד מן המטה ואפשר לתרץ לו שבא לפרש שלא תעלה על דעת שבדיקת ראשונה שלאחר זמן ראשונה כשירדה מן המט' היא לפיכך פירש שתיהן ואמר שאלו ירדה אחר אחר הוא וכ"ש לדברינו דמחוור טפי לומר שפי' אחר אחר ללמד על אחר הזמן הראשון ושלא ליתן בו מקום לטעות.

וברייתא נמי דייקא כדירן, דחניא איזהר אחר זמן דבר זה שאל ר' אלעור בר צדוק לפני חכמי' באישא שמא כר"ע אחם אימרים שמטמאה את ביעלה מעת לעת פירש ולפיכך אין אתם חוששין לפרש אחר זמן שהרי כל מעת לעת נמי כך הוא דינן ואע"פ שהיו צריכין לפרש לדבריו דר' אליעור בר צדוק משום אשם חלוי יודע היה בהם דבעי חתיכה משתי חתיכות ולא ממענו לפי' אין אנו מפרשין אבל לא בדברי היחיד אנו אימרים אמרו לו לא שהתה פיעור מן המטה ותדיח פניה תוך זמן זה כלומר כל ששהתה ובדקה ולא שהתה שיעור שתרד מן המטה ותבדוק זה כלומר כל ששהתה ובדקה זלא שהתה שיעור שתרד מן המטה ותבדוק אלא על המטה בדקה אע"פ שהישיטה ידה לער תוך זמן זה אבל ירדה מן אלא על המטה ובדקה אע"פ שהישיטה ידה לער תוך זמן זה אבל ירדה ש"מ המטה ובדקה או שהתה כשיעור ללשון שפירשנו.

שבכל מקום שפי' אחר לא פירש באחר זמן דבר אחר אלא כל שלא שהתה כשיעור אחר זכן דרך משנתינו ללשון שפירשנו.

ובודק' הא במחני' מטמו כשיעור הזה וכ"ת דאין עד בירה ה"ל לפרושי שהרי

אפשר דהכא והכא חד שיעורא קתני והכא טהור והכא טמא ה"ל לפרושי ואין בהם ממש. אין משמעו' הלשון זה אלא כל ששהתה כדי שתרד לעולם מהוד ואפילו - במתני' עד בידה ובברייתא אין עד בידה אלא ש"מ כרב חסדא ותרווייהר

עד בירה וכדקתני מתניתין גמי כדי שתרד ומוקמת לה בעד [בידה] דהיכי - שיעור לטהר ווהו דרך פירש רש"י ו"ל בשמועה כולה ויש לשונות אחרים

דף שו

וסתות דרבנן שהם הצריכוה לבדוק בימי וסתה שמא תראה. הוסת עצמו ומהורה אני ורבה בר בר חנא אמר אפילו הגיע עת וסתה מותרו' הדרך אסורה וסתות דאורייתא הלכך אסורה עד שתאמר לו בדקתי בשעת אונטב לא בעיא בדיקה אנא שלא הגיע ימי וסת אבל הגיע קודם ביאתו מן ואמרו שכך נמצא במס' נדה בירושלמי ואמר רב הונא דכי מצאה תוך ימי ו**הוא שבא ומצאה בתוך ימי עונחה.** פי' רש"י ו"ל שלשים יום לראיה - סופרת היא בעצמה רוב פעמים הילכך מותרת ומסתברא נמי שאם היה הוסת

אומרת לו כלום ולא הוא תובעה כנ"ל לפי פי' רש"י ז"ל והוא נכון. תפתר בשוהה בעיר ולשהות עמה בין עירה בין ישינה ואף ע"פ שאינה מהורה מ"ה מותרת. והא דאמר ר' יוחנן בעלה מחשב ימי וסתה ובא עליה א"ג כיון דלא ידעינן תולין שמא בדקה ומצאה טהור או שלא ראתה והיתה לחששא דוסתו' כדמהניא לבדיקה דטהרות בפירקין קמא דתרווייהו מדרבנן. בבא מן הדרך הקל כיון דאיכא תביעה אין לך בדיקה גדולה מזו ומהניא וראי בההיא דחוקה נמי קיימא עד שתאמר ברקתי וטהורה אני א"ל הכא שתבדוק וכיון דכי לא בדקה מחזיקן לה בטומאה עד שתבדוק כי לא ידעינן לא מחוקינן לה בטומאה. ואע"פ דאמרינן לקמן תבדוק ומשמע דאסורה עד ומיהו היכא דבעלה לא היה בעיר ולא ידעינן אי בדקה אי לא בדקה

דיה שעתה בוסתות ולא אמרו כן בעונות. וסתו' דרבנן מסולקת דמים היא אפילו מעונות עד הוסת תדע שהרי אמרו אבל ודאי הגיעו ימי עונה ולא הגיע ימי הוסת אינה אסורה דאפילו למ"ד כלומר שאם עבר עליה עת וסתה כיון שאין אנו חוששין לוסת נחוש לעונה יש לה וסת אינו חושש לוסתה כדאמרן ומיהו חוששת לעונה אחר הוסת חוששת לוסתה ולא לעונה אין לה וסת חוששת לעונה ולרבה בב"ח אפילו ממנה עד זמן וסת (לכן נראה) דרב הונא אמתני' קאי ולדידיה יש לה וסת הגיע עת וסתה היאך נחוש לעונה והלא כל שיש לה וסת קבוע דמיה מסולקין אלא בוו שפי' ימי עונה לאשה שיש לה וסת אינו מחוור שכיון שלא

מחשב ימיה ובא עליה דהא מ"מ תרי ספיקי נינהו ואע"פ שאינו בעיר נמי ושיש לה וסת חוששין לימי עונה שאחר הוסת ואפילו בבא מן הדרך ובכולן נמצא עכשיו לדברינו כל אשה שאין לה וסת בעלה חושש לימי עונתה

> נמי בוסת תולין. זהו מה שנ"ל. לא תראה לעולם לפיכך תולין בעונות וחוששין להן אבל אם בא לתלות בעונה יותר מן הוסת מפני שהיא חמורה אלא מפני שא"א לנו לומר שהאשה וטבלה ושוב אין לה עונה עכשיו דכולהי ספיקי נינהו ולקולא ולא החמירו רחוק שאפשר שטבלה והעונה קרובה תולין להקל שמא בשעת הוסת ראתה

> לעונו' כשאין לה וסת אבל לחוש לשניהם כאחד אין לנו. כרבי יוחנן וזו דרך טובה להחמיר לענין מעשה ונמצא חוששת לוסת וחושש" שאין הוסת יוצא מחוקת טומאה (נהי) [ער] שתבדוק כדלקמן ופסק הלכה דוסתו' דרבנן (בפי') [צריכה] חשוב ימים לטבילה ואפילו לבא מן הדרך והראב"ד ו"ל כתב דהא דרבה פליגא אדר' יוחנן דלר' יוחנן אע"ג

> שלא בעונת וסתה ואינו חושש שמא נדה היא. אף הוא לא הפריש בכלום. כשיבא אינו צריך לשאול ואפילו מצאה ישינה הרי זה מותר לבא עליה הגיעו. והר"ם תלמידו ו"ל כתב הלך בעלה למדינה אחרת והניחה טהורה נשיהן להן בחוק' טהרה ולא חלק בין הגיעו ימי עונה ועת הוסת לשלא אבל תמהוני על רבינו הגדול ז"ל שכת' זו ששנינו חמרין ופועלין וכו'

> וסת קיימא האידנא. הוסת או שיחלו להקל לומר שמא עקרתו וקמ"ל דבעי מיחשב דלא בעונת עונה עצמו ודלא שתעלה על דעתך שבבא מן הדרך לא חששו אף לעונת ונראה שהם ז"ל מפרשים תוך ימי עונתה היינו עונת וסתה לאפוקי יום

> תבדוק תפתר לטהרות וזו קולא גדולה טוב לפני האלהים ימלט ממנו. ולא מיחשבי ולא בדקי בין עירות בין ישינות והא דתניא ר' יהושע אומר ורב הונא בריה דר' יהושע דפ"ק דכי אתו מבי רב לבתר וסת ועונה אתו כרבה דאמר מותרת דסוגיין וסתו' דרבנן ומסתייעי מאינשי דביתיה דרב פפא והם עוד סבורין דר' יוחנן דאמר מחשב קסבר וסתו' דאורייתא והלכתא

הא ד**אמר רבי אושעיא וכו'** במסכת ע"א שמעתיה (מא, ב) ושם

פירשתי.

דף מז

גמרא אמרו להם ב"ש לדבריכם. כיון שאתם מודים בבדיקה שלאחר תשמיש משום שמא ראתה מחמת תשמיש הוה נמי בבדיקה בין תשמיש לתשמיש שמא תראה מפת דם כחדרל בביאה ראשונה שבא אורח מחמת תשמיש ותחפנה שכבת זרע בביאה שנייה ושוב לא תמצא בעד שלאחר כל התשמישן אמרו להם ב"ה א"כ אף מתחלת ביאה לסוף ביאה ניחוש כן ויכולין היו ב"ש לומר שאין דנין אפשר מא"א אלא גדולה מזו אמרו שאינו דומה וכו".

ולדברי הר"מ ז"ל צריכין לפרש תראה מיפה דם כחרדל בעד של אחר ביאה ראשונה ותחפנו שכבת זרע לאחר ביאה שנייה ואמרו להם ב"ה אף לדבריכם שמא בקנוח ראשון עצמו נמוקה הטפה ובטלה בשכבת זרע.

ומצאתי בתוספו' שפי' כדבריו בשמו של ר' שמואל רומרוגי ו"ל והם הקשו ללשון רש"י ממה ששנינו צריכין ב' עדים על כל תשמיש ותשמיש או תשמש לאור הנר ומשמע דמשמשת לאור הנר אינה צריכה אלא כדברי ב"ה ולפירושו עדיין המשמשת לאור הנר צריכה לבדוק ולאחר כל תשמיש ותשמיש ולראו' בעד כדברי ב"ש וב"ה אינה צריכה בדיקה כלל עד סוף כל הלילה מ"מ לשון תראה מתפרש לנו יפה.

ברקה בער ואבר אסורה לשמש עד שתברוק. לדברי רש"י ז"ל בער

שלפני תשמיש ופשוט' היא, ולדברינו כגון שהחמירה ובדקה לאחר תשמיש ראשון או שהיתה דעתה שלא לשמש כל הלילה ומכיון שאין מוכיחה קיים ולא תדע אם ראתה כלום מחמת תשמיש זה אסורה לשמש עד שתבדוק לפני תשמיש לאור הנר בכל בדיקה של בעל.

ואקשינן אלו קנחה בו ואיתי' מי לא משמשה אע"ג דלא ידעה הא אפילו ב"ש דמחמרי שרו לבדוק ולהניח ולשמש והאי דאקשינן הכי ולא אקשינן מדב"ה דלא מצרכי בדיקה זו דמי מדמי מקשינן דאלו החם דיומא משום קולא דבעל הוא שלא להטריח עליו בין תשמיש לתשמיש אבל מכיון שבדקה דנמלך צריכה היא בדיקה ממש לאור הנר.

ומפרק זו מוכיחה קיים לטהרות וזו אין מוכיחה קיים לטהרות שמא ראתה לאחר תשמיש זה ולא תדע למחר הילכך אף לבעלה אסור' משום מגו של טהרות זכן נמי לב"ה דלא מצרכי הך בדיקה מוכיחה בעד שלאחר אסורה עד שתחזור ותבדוק עכשיו לפני תשמיש דבהכי ודאי מותר' שא"א להחמי' עליה יותר מכאן לא יהא זה חמור מן הוסת שאם בדקה ומצאה מהור טהור. ואפילו לטהרות עצמן אם בטלה בדיקה של עונה אחת כגון של שחרית או של ערבית בודקת עכשיו ועוסקת בהן זכן בבדיקה של אחר תשמיש בין לטהרות בין לבעלה.

د، باد

עיקרו.

הא **ראמר אביי כגון שהעבירה על אויר התנור.** חדא מתרי מעמיה נקט דה"נ אפשר לאוקומה כגון שנטמא באהל המת א"נ בהיסט הזב וזבה וכל המטמאים במשא.

אלא למעוטי רובא דרבי יהודה. פירש דאפילו לרבי יהודה לאו רוב גמור הוא לשרוף אלא לתלות, וק"ל דהא איתותב ההוא לישנא ואסיקנא דבאי אפשר לפתיחת קבר בלא דם קמפלגי ובפיר' רש"י ז"ל אפילו ללישנא בתרא דר' יוחנן דאמר טעמיה משום דאי אפשר לפתיחת קבר בלא דם אפילו הכי טעמיה דר' יהודה משום רוב דברוב פתיחת קבר איכא דם ולא

עשאו ברוב זה כודאי דכיון דאין עמה דם איתרע ליה.

רק"ל דהא אוקימנא לר' יהודה כרבי יהושע דמשוה ליה חדא ב) דאמר מביא קרבן ונאכל דאי אפשר לפתיחת קבר בלא דם וא"ל סבר לה כרבי יהושע לתלות ולא לשרוף, ויש לומר דמאן דמתני בשלשה מקומות מתני ההוא לישנא קמא

רר' יוחנן דמוקי פלוגתייהו דר' יהודה ורבנן בשאינה יודעת מה הפילה. וכן עיקר שאלמלא כן לא הזכירו בגמרא כאן לשון ראשון שהוא טעות במקום

בוי דוד

הא דתנן עמוק מכן טמא דיהה מכן טהור. פירש רש"י ז"ל עמוק יותר

ושמעתי שה"ר שמואל ו"ל פירש בהפוך עמוק שאינו שחור כל כך

דיהה שחור יותר מכן.

שחור דיהה שנדחית מראיתו ואינו שחור כל כך.

והכניסו במחלוקת הזה מה שאמרו לענין נגעים בהרת עמוקה כמראה חמה עמוקה מן הצל אלמא לובן הוא העמוק, ועוד מזה מש"כ כזית ובופת וכעורב טהור וזהו דיהה וכדיו וכענבה טמא וזהו עמוק והוא ז"ל שיער בדעתו שהעורב שחור יותר מהענבה ועוד שהדיו שהוא עמוק זהו הדיו עצמו והשחור השני במשנתינו הוא חרותא דדיותא והוא שחור יותר מן הדיו עצמו.

וכל אלו דברים במלין הם שהמראה חוק באותו גוון הוא נקרא עמוק בר אלו דברים במלין הם שהמראה חוק באותו גוון הוא נקרא עמוק בכולה גוונים והחלוש באותו צבע הוא הדיהה ממנו כדתנן עבר או שדיהה הרי זה כתם והזית והעורב שחרירותן מבהיק ושל ענבה משחיר ובוהק ג) וכן הדיו הלחה שכותבין בו ונשתהא כוהה יותר (מקום לו) מהחרת השנוי במשנה וכי היאך יעלה על דעת במזוג דשנינו (שלשה) [שני] חלקים מים ואחד יין ואחד יין שהעמוק מכן והוא הלבן שיש בו שלשה חלקים מים ואחד יין מתא והדיהה או דיהה דדיהה שאין בו אלא חלק אחד מים וחלק אחד יין מהור והלא אדום גמור הוא וקרוב למראה דם יותר מן הראשון כפלי כפלים מלא ודאי בלא ספק ולא ידע מר במיבעא כלום.

וראיתי בתוספות שהביאו מן הירושלמי בענין עמוק דיהה הוו בעיין מימר מאן דאמר טהור במצחצחו מאן דאמר טמא בשאינו מצחצח ושמע מינה מן הדה מעשה וכו' א"ל רביח לבו כן אמר רב הונא בשם ר' שחור מקדיר (טמא) [טהור] מצחצח ממא לא אמר אלא שחור כולהון אפילו מצחצחין מהורין אלמא המצחצח קרוב לטומאה יותר מן המקדיר וזה הפך ו) שהרי מתחלה סלקא דעתך המצחצח טהור ז) שהוא המשחיר ביותר הוא הממא ח) ומ"ש אפילו מצחצחין הכי קאמר אפילו היה במראה הטומאה הואיל ומצחצחין טהורין.

לשמואל ראמר כדם שור שחום ולעולא ראמר של צפור חיה ולרב נחמן ראמר של הקוה. ל"ק הא דתנן הרגה מאכולות תולה בה ובבנה

> ובבעלה רא"ל חד שיעורא הוא אלא לזעירי בלחוד דפריש הוא דמקשינן מינה הילכך אית לן לפרושי דכולהו לא פליגי אלא מר בקי בהאי חזותא ומר בקי באידך ודכולהו ודברייתא נמי חד הוא כדאמרן, והא דאקשינן הרגה מאכולת הרי זה תולה בה מאי לאו דכוליה גופא ואקשינן נמי תולה בבנה ובבעלה בשלמא בנה משכחת לה משמע דלא תלינן בכתמים אלא בדדמי ומקיפין ורואין ומכאן החמידו.

> ונמצא במקצת גלינני ראשונים דעכשיר בזמן הזה כיון שבטלו ראיית דמים ואין בקיאות במראיהן של ד' דמים אין תולין בכתמים ולא בבן ולא בבעל ולא במאכולת ושוק של טבחים ושאר כל מה ששנו חכמים בכתמים לתלות אלא בכולן אסורות לבעלה.

> ורבינו בעל החוספות השיב דכי אמרינן עברה בשוק של מבחים תולה וכן במאכולת בכולן מעצמה קאמרינן דחולה ולא מגופא אתא אלא מעלמא אתא, אלא מיהו היכא דידעינן ודאי דלא דמו ליכא למיחלי ומ"ה קאמרינן הכא בשמעתין למ"ד כדם מאכולת של ראש הרגה ודאי מאכולת של גוף היאך תולה בשאינו דומה ודאי וכן קושיא דבנה ובעלה אבל מסתמא תולין כתמים בכל מה שאמרו חכמים.

> וכענין זה כתב הראב"ד ז"ל דתולין מן הסתם כל מיני אדום באדום וכל מיני שחור בשחור עד שיתברר לה ודאי שאין אודם הצבע דומה לאודם הכתם דהתם אינו תולה כדתניא לקמן נתעסקה באדום אין תולה בו שחור ובשמעתין הכי אקשינן היאך אפשר לתלותו במכת בעלה ובדם מאכולת הגוף והלא דבר ברור הוא שאינו דומה, אבל מי שאינה יודעת בדמיונות או שהלך הצבע מנגד פניה ואינה יכולה לדמות תולה מן הסתם כדאמרינן באשה שבאת לפני ר' עקיבא ואמרה לו ראיתי כתם שמא מכה יש בידך ומהרה והרי אשה זו לא הביאה הכתם בידה לפניו ומהרה מיד ולא הקיף ולא ידע כל זה שבתב הרב ז"ל.

וכן יש לפרש זו שהקשו בשמעתין ממאכולת ובעלה דה"ק ודאי מדבעין תליה בהני אלמא בכתם ממא עסקינן ואלו הגך דדמו כתמים מהודים הם ומה נפשך אי לא דמו לא תליא ואי דמו לא צריכי תלייה כלל, ולא בעי לתרוצי כשראתה ואבד ואינה יודעת מה ראתה דמסתמא ברואה ובאה לפני חכם תגן וידע דאיכא טובא מתירין הלכך בזמן שאין בקיאין תולה במאכולת הגוף ובבעלה ובכל מיני אדמות עד שיתברר לפי הדעת שאינן דומין וכן

נהגו ואין לחוש.

ראשכחן דמטמא את בועלה בפרק קמא דנדה דלמא לטהרות היא. ולא אשכחית בהון דינא דכתמים אי נהיגי האידנא או לא, ואף על גב ושוב ראינו בכתמים שכתב הראב"ד ז"ל עיינתי בכל מילי דרבוואתא

ונאכל קמשמע לן מביאה קרבן לאסרו לבעלה דאי לטהרות בלבד קרבן מאי שהן מביאים לידי זיבה ואיתמר עלה מהו דתימא כל כהאי גוונא מביאה קרבן ווה אינו נכון, וכבר השיב הרב חתנו ז"ל מדאמרינן בכתמים פעמים

אפילו לחברתה, למה הביאתו ילתא קמיה דרבה תטהר לנפשה דהרו כל במקומן כראמרן לעיל. איפכא מסתברא דאם כן דנאמנת אשה לומר כזה טיהר לי פלוני חכם ולטהר

עבידתיה דאפילו להכשיר בקדשים ליכא למיחש כיון דליתיה אלא דרבון

בעלמא לחוש בטהרות ולבעלה מתירין אותה לכתחלה.

כל אלו דברי הרב ז"ל. בנות ישראל שנהגו איסור בכתמים וקי"ל דמנהגא מילתא היא כרבי זירא, לבעלה וכו' אלמא כתמים לבעל נאמרו ואין צריך להאריך שהרי הוחוקר כמה טיפי דם מאכולת לדברי חבירי אין סוף שאין לך אשה שאינה טהורה קץ שאין לך אשה שטהורה לבעלה שאין לך כל מטה ומטה שאין עליה ועוד השיב מראמרינן בהדיא בפרק הרואה (דף נח ע"ב) לדברי אין

אי נמי מחמירה על נפשה, אי נמי משום כבודן של חכמים הללו אינה רואה **ה"ש דילתא אייתא דמא לקמיה דרבה בב"ח וכו'.** אי קשיא אדרבה - יומא נמי מטהר לה, א"ל קס"ד השתא דאיהי סברא דלא מהימנה לנפשה,

דף כא

האי טעמא הוא דהעמד אשה על חוקתה. דמים הן קשיא ותהוי נמי מחצה על מחצה תהא טמאה מספק אלא משום בם וכן ללשון הראשון שאמר רבנן סברי לא אמרי' רוב חתיכות מד' מיני יבישתא העמד אשה על חזקתה וטהורה היא ועוד שהרי בדקו ולא מצאו ללידה וחוששין נמי לזיבה שמא עם הנפל יצא דם אבל שילדה לידה ואי לאו טהורה א"ל התם משום דילדה ואינה יודעת מה ילדה וחוששין לשיא הא לת"ק דברייתא גופיה ספיקא משוי ליה ואלו ת"ק דמתני' קאמר באפשר לפתיחת קבר בלא דם פליגי ובפלוגתא דהני תנאי וכו'. ואי

גמורה אלא שאין שורפין כראיתא בפ"ק, ואין פירוש זה נכון. וי"מ דהתם ה"ק לא אמרינן רוב חתיכות מד' מינין הן ולפיכך טמאה

דם חתיכה עצמה הוא. בחתיכה ורבנן סברי אין דרכה של אשה לראות דם נדה בחתיכה אלא האי וליכא חציצה טמאה וכי לא אפלאי רחמנא מיעטה מבשרה ולא בשפיר ולא דהו רבי אלעור סבר דרכה של אשה לראות דם נדה בחתיכה וכיון דאיפלאי של אשה לראות דם נדה בהתיכה. פירש רש"י ו"ל דבפלאי פלויי פליגי מר ומהדר אביי בשפופרת דכ"ע לא פליגי כי פליגי בחתיכה מר סבר דרכה

למעלה בדר' יוחנן דהתם קאמרינן דכיון דדרכה אע"ג דלא אפלאי נמי לא ולא מחוור דא"ה לא דמי האי דרכה של אשה וכו' לאותו שאמרו

חוצה דהיינו אורחא ולישנא דגמרא נמי לא משמע הכי כלל.

בבשרה. דהוא ר"א סבר אין דרכה של אשה הילכך הוי ליה כשפופרת ורחמנא אמר וראי דם (חתיכה) [נדה] כגון מצא בה דם אגור טמאה והיינו לר' יוחנן ומר ולא מהרו כאן אלא משום שאין זה דם נדה אלא דם חתיכה והיכא דהוי אלא ה"פ מרדאינהו רבנן סברי דרכה של אשה לראות דם בחתיכה

קפדי. דרכה של אשה כסברייהו א"ג לאו דוקא וכן בכמה דוכתי בתלמודא דלא והאי דמדכרי' סברא דרבנן מקמי דר' אלעזרא"ל משום דאמרן לעיל

לתקום דלא כחד כנ"ל. בדם אגור בחתיכה פליגי כדפרישית, ועוד לאוקמה כדר' יוחנן דלעיל דלא לעיולי בה פילי דהשתא לא מוספינן בפלוגתייהו איפלאי פלויי כלל אלא ובשפופרת דכו"ע לא פליגי דטהורה אלא ניחא ליה לתרוצי בדידה ולא ובוראי דה"מ אביי לתרוצי כדרבנן הא דם נדה ודאי טמאה בדאיפלאי

ולא ניחא ליה לאוקומא פלוגתייהו אמאי דלא מתפרש בברייתא בהדיא. חסורי מחסרא לברייתא כלל אלא מימר קאמרינן דלר"א בודאי פלאי טמאה פלויי בלחוד דהא לא מדכרא בהדיא במילתיה דר' אלעוד דאנן בגמרא לאו ויש מפרשים דלא ניחא ליה לאביי לאוקומה פלוגתא דרבנן אפלאי

מבשרה ולא בחתיכה ולפום מעמיה איפלאי פלויי ממאה ומר נסיב לה מעמא

ולאו מילתא היא ור"א ורבנן תרווייהו מטהרין מר נסיב לה טעמא - אין זה רם נדה לטהורי נמי אפלאי פלויי אלא כטעמא דפרישית עיקר.

عے باہ

בשרו. חתימת פי האמה כזב דהא קרא בבעל קרי לא כתיב ובזב כתיב או החתים בפסחים דס"ל בוב כר' נתן דבעי פי האמה ואיתקש בעל קרי לוב ובעי נמי ציונא בגל לרי מיניה דוב וסבר לה נמי כר' שמעון דאמר בפ' ואלו דברים הונא] הוא דאמר נמי כר' נתן כראיתא בפרק יוצא דופן ולפום הכי גמר רב מטמא אלא בחתימת פי האמה ואל תתמה [דהא שמואל] רביה (דרבה) [דרב והלא עצמו הוא אינו מטמא אלא בהתימת פי האמה, למימרא דנוגע - טומאת שבעה ואפילו לסתור ז' אלא סתירתו כטומאתו והא נמי רב הונא

במינו הוא ואינו חוצץ. שיוצא עם שכבת זרע שהוא חותם פי האמה הרי הוא כנוגע ממש שמין תאמר והלא אין בהם חתימת פי האמה ואין הזוב מטמא אלא כן י"ל כיון מגע טימאן הכתוב, ומפרקינן התם בשביל שא"א לה בלא צחצוחי זיבה ואם בויבה אף הרואה לא יסתור שהרי שניהן טומאה אחת להן בכל ענינן ומדין אלא בנוגע וטומאתו נמי טומאת מגע היא א"כ מה הנוגע בקרי אינו סותר אחד שאף הוא יש לו טומאה בראיה שאינו מדין מגע אא"א אינו טמא במקום שאינו טמא משום נוגע טמא הוא משום רואה הרי דומה לזב מצד מגע חוץ דה"ל רואה ונוגע ומ"ה אקשי' אא"ב בעל קרי רואה הוי ואפילו גזירת הכתוב הוא שלא יהא טמא טומאת שבעה עד שיראה זוב ונגע בו שבעה והאי דאחמיר ד) עליה רחמנא בחתימת פי האמה דליהוי נמי נוגע רואה לענין טומאה דיליה דאלו נוגע בזב טומאת ערב ואלו רואה טומאת לא יספור בויבה, א"ל בוב ודאי אע"ג שנוגע הוי לענין שיעוריה מיהו הוי דליהוי נגיעת חוץ כדפי' רש"י ז"ל, ק"ל אי הכי זב נמי נוגע הוי ולמה והא דראיק מינייהו למימרא דנוגע הוי דלהכי בעינן חתימת פי האמה

כאלו ראה זוב בנתיים שאין אחר אחר לכולן. הוא מיהא ובראיה דין הוא לסתור הכל שאין כאן ז' נקיים דהא הוה ליה גמור לית ליה כיון ראינו רואה בשיעורו טומאת מגע זוב אית ליה וכיון דזוב והיינו דלא אקשינן יטמא טומא' שבעה אלא תסתור ז' דטומאה בזוב

ומפרקי' גזרת הכתוב כך הוא מאחר שאין הזוב הזה כדי ראיה אין לו

דסבר אפשר בלא צחצוחי זיבה כלל, ומיהו בהא כרבנן פריק ליה ורבים הוי. פירש רב הוגא אליבא דנפשיה פשיט ליה דס"ל כר' נתן דאמר זב אינו אליבא דנפשיה פשט ליה דהא בפרק כיצד הרגל בב"ק איכא ר' אליעזר

מגע וראיה אבל בנוגע לחודיה לא קמ"ל. א"ל אע"ג דרואה דוקא בנוגע הוא דמטמא ה"א ה"מ ברואה דאיכא תרתי דהא כתיב רואה וכתיב נוגע וכדדרשינן בפרק יוצא דופן מדכתיב או איש, ואי קשיא לך לרב הונא דאמר בעל קרי נוגע הוי תרי קראי למה לי

מופנה משני צדרין ומשיבין ה"ג יש להשיב מה לאדם שכן מטמא מחיים. ישרצו המים ההוא אין כתוב בעשייה אלא בצוויי, ופי' רש"י ו"ל דכיון שאין והא ראמרינן ויברא גבי תנינים לאו מופנה. אי קשיא הא כתיב נמי

כל עיקר אין למידן הימנה. לגופיה וגבי תנינים נמי לגופיה ואין מופנה כל עיקר וכל ג"ש שאינו מופנה עדיף ממופנה מצד א' וכיון דע"כ יצירה יצירה גמרינן ה"ל בריאה דאדם ול"ג דהאי לישנא קמא לא צריך פירכא דלכ"ע מופנה משני צדדין

בפרק כל היד שאין אדם ג"ש מעצמו, וכן פי' רש"י ז"ל. בכי בעי' מאי פירכא ורבנן דפליגי עליה דר"מ במתני' לא גמירי כדאשכחן לגמור בריאה בריאה אע"פ שאינה מופנה כל עיקר אלא שמשיבין ולפום דבעי' והאי מאי פירכא משום דאפילו כשאנו גומרין יצירה יצירה יכולין אנו ומיניה גמרינן בין לרבי ישמעאל בין לרבנן אבל ללישנא דרב אחא הויא מצד אחד הוא דכל היכא דאיכא למישדי שני צדדין דמופנ' בדידיה שדינן משני צדדין דשדינן מופנ' דכולהו בגוה כי היכי דלא נימא באידך מופנה דהיכא דאיכא מופנה משני צדרין איהי עדיף ולהכי אפנויי רחמנא לבהמה ופריק לרבנן הא עריפא דהא אין משיבין ולר' ישמעאל נמי הא עריפא לאפנויי לחדא לגמרי ומיגמר מינה ולא לאפנויי תרווייהו ומיגמר מנייהו ודאדם מופנה וגמרינן היינו דקאמרי ומאי נ"מ זה כלומר אמאי ניחא לך וא"ת וייצר האדם לגופי' ודבהמה מופנה ודגמרינן ויברא דתנין לגופיה

נימא בהמה תוכיח א"ג נגמר מוייצר דבהמה למד מלמד א"ל מה לשניהם יצורה ואתו בהמה חיה ועוף כי פרכת גבי תנין מה לאדם שכן מטמאו מחיים – טומאה טומאת עצמן אין להם.

ואי קשיא לך לר"מ מאי פירכא ליהדר דינא ותיתי מכאן דכיון דגמר - שכן מטמאין במגע ובמשא תאמר בדגים שאינן מטמאין ואע"פ שמקבלין

דף כג

התורה ועוד נפקא מיניה לאתסורי באחותה שנים וג' ימים. נפקא מינה לענין אתסורי באמה ואם אמה דאמות אפילו לאחר מיתה מן דאין איסור אחות אשה לאחר מיתה ותמהני א"כ יפה שאל ר' ירמיה ונימא למימרא דהיי. פי' רש"י ו"ל דהא אחותה לא מיתסרא אלא בחייה

מתקיים. הוא לענין טומאה שבמינו מתקיים כנפל גמור שהוא אינו מתקיים ובמינו אלא ה"ק לא אמר ר"מ שהוא ולד שיעלה על דעתו שהוא חי אלא ולד משום יצירה יצירה או שגלגל עיניו כשל אדם או בשיש בו מצורת אדם הואיל ובמינו מתקיים, פי' הואיל לאו דוקא דהא לא טעמא הוא לר"מ אלא סבר ר' ירמיה דחיי והאמר ר' יהודה אמר שמואל לא אמרה ר' מאיר אלא תופסין בנפל גמור כגון בת שמונה והלא הרי הוא כאבן לכל דבר אלא ודאי אלא כך פירשו למימרא דחיי שאם א"א לו לחיות כלל אין קדושין

הוא לטומאות לידה וכ"ש גופו אדם ופניו תייש דאיכא מקצת אדם. או משום גלגול עין שלדבריהם אפילו תייש גמור במעי אשה ולד מעליא דרב פליג ארשמואל ור' יוחנן דפרשי לעיל טעמיה דר"מ משום יצירה יצירה א"ר ירמיה בר אבא אמר רב הכל מודים וכו'. פי' ר' ירמיה משמיה

בעינן והא איכא וחכמים אומרים כל צורת ממש. בעלמא פליגי בשפניו אדם ונברא בעין א' כבהמה שר"מ אומר מצור' אדם מתקיים ולרב ירמיה משמיה דרב לית ליה הנהו טעמי אלא ר"מ ורבנן בסברא וה"ג משמע דס"ל לרב יהודה משמיה דרב כותיה מדקאמר הואיל ובמינו

ואיפכא בסברא דר"מ דמפכא לה ברייתא לרבנן וכדפירש רש"י ז"ל. לא (מתסרא) [מתהפכא] סברא דרבנן לר"מ אלא איפכא בלישנא לכולהו רבנן והא איפכא תניא לאו איפכא תניא דוקא דמתהפכי תרתי סברי דהא להכי נקט פניו אדם ועין אחד כבהמה להודיעך כחן דרבנן והא דאמרי ליה וה"ה לר' מאיר' דבמצח ועין וגבן העין ולסת וגבת הזקן סגי אלא

ולסבריה דרב הא דתני' לקמן המפל' דמות נחש אמו ממאה לידה ר'

גמור מה שאין כן בעופות שאפילו כל פניו כאדם ועיניו לצדדין אינו כלום. דכיון דהיא עצמה עיניה הולכות כשל אדם במקצת סימנין נעשית כאדם דברי ר"מ בבהמה וחיה בהכי נמי מתוקמ' בבהמה וחיה ומקצ' סימנין דאדם יהושע יחידאה היא ולית ליה דר"מ וכ"ש דרבנן וההיא דתניא לעיל נראין

צריך צורת דאדם באוכמא. וצריך נמי גבין וגבת זקן ראדם ועין נמי דאדם ואף ע"פ שהולכות לפניהם אלעור בר צדוק אבל לפום מסקנא לרבנן לסתו' חדא מצורות דפנים נינהו וקפוף הואיל ויש להם לסתות כאדם דחייה בעלמא היא דדחי בסברת דר' והאי דדחי רב אחא בריה דרבא לעיל תבדוק לרבנן דמודו רבנן בקריא

ואין לו מין שמתקיים דברי הכל ולא כלום. אדם ופניו תיש ולא כלום משום שאין זה לא מין בהמה ולא מין אדם והואיל תייש בפניו וגופו אמו טמאה לידה הואיל ובמינו מתקיים והא דאמה גופו וי"מ דלרב ירמיה גופיה אית ליה אליבא דר"מ יצירה יצירה ואי כולה

כך מפורש בספר הישר. קתני אמו טהורה סתם משמע ליה דבתרתי פליגי וברייתא נמי דמסייעא להו ובע בוא והיינו דקתני מתני' כל שאין בו מצורת לאפוקי כולו בהמה ומדלא כולו בהמה וחכ"א מצורת אדם ולא פניו בהמה אבל במקצת צורת אדם עניא איפכא לגמרי הוא שר"מ אמר כל צורת לגמרי מ"ט או כולו אדם או גמורה ולמעוטי נמי מקצת צורת אדם והא דאמרי ליה רבנן והא איפכא דמטמא נמי במקצת צורה ואמרי ליה לא כל צורה בעי למעוטי צורה בהמה ולא קתני וחכמים אומרים אמו טהורה א"ג וחכ"א אינו ולד שמעי' דר"מ ורבנן בתרתי נמי פליגי ממאי מדאמרי ליה רבנן כל שאין בו מצורת אדם ומין בהמה נמי אינו שאין לך בבהמה כמותו והם אומרים קסבר רב דר"מ ונברא בעין א' כבהמה פליג דילמא בההוא כרבנן ס"ל דלאו אדם הוא ולפי דבריהם קשיא, א"כ מנא ליה לר' ירמיה א"ר דר"מ בפניו אדם

ודברי רש"י ו"ל יותר נראין והוא הלשון הראשון שכתבנו ואע"ג

דקשיא נחש דר' יהושע כדפרישית.

דודאי פניו אדם אע"פ שגופו תיש בתר צורת פנים אולינן אבל בדמות לילית לו כנפים ולא אמרינן משום דגופו תיש ופניו אדם היינו נמי מעמא משום - קמשמע לן דלילית גופה ולד הוא אלא שיש לו כנפים.

והא דחניא המפלת דמות לילית אמו ממאה לידה ולד הוא אלא שיש - ס"ד אין כאן צורת אדם כלל אלא צורת לילית היא זו בין בגוף בין בפנים

דף כד

אנטיגנוס אומר וכו' לרב ה"ה לשמואל אלא גביה הוה קאי דבר בריה הוה. נפל אסור אפילו לשמואל והא דפריך רב שימי ממתניתין ר' חנינא בן דבין לרב בין לשמואל במעי מהורה לא חיי הלכך יצא לאויר העולם משום יוצא לאויר העול' נמי לישתרי דה"ל כקלוט בן פרה דשרי ונראה מדבריו למשה בעלמא. פירש"י ו"ל אותו המין אסר לו וק"ל א"כ לשמואל אפילו הא דאמרינן ושמואל סבר בריה בעלמא איתא וכי אגמריה רחמוא

זכי מומי כהן איזהו גבן ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר כל שיש לו שני גבין ולא נהירא ועוד דהתם בפ' ואלו מומין (דף מג ע"ב) חנן לה למחני'

> באכילה ולא מדכרין התם דשמואל בכלום בעולם. ושרראות והוי ביה למימר' דחיי והאמר רב באשה אינו לד בבהמה אסור

> פרה הוא אבל במעי בהמה דאפילו נפל שריא איהי נמי שרי. איתא דחיי וכי אגמריה רחמנא בשיצא לאויר העולם דלא תימא כקלוט בן במעי בהמה אגמריה דבחוץ לא צריך נפל הוא. ושמואל סבר בריה בעלמא סבר אפילו בריה בעולם ליכא דלא חי הילכך כי אגמריה רחמנא למשה אלא הכי משמע פירושא לכ"ע מינא בעלמא ליכא כי פליגי בבריה רב

דף כה

יהושע. לאו דוקא אלא ה"ה למחוי עכור ולא בשר אלא להוציא צלול אפילו לר' ולפיכך דחה רבי ואמר שמא כדברי ר' יהושע אמרה וזה שאמר מלא בשר מלא בשר ממא' לידה שהיה ר' ישמעאל סבור שלא אמר אביו כדברי היחיד לפניו ר' ישמעל בר' יוסי משום אביו כך אמר אבא מלא דם ממאה נדה לליה דר' יהושע מיפלגי נמי בבשר נימוח או לא אמר להם לא שמעתי אמר המפלת שפיר מלא בשר נימוח מהו. פי' קא מיבעיא להו לרבנן דפליגי

ויש שגורסין בה כמאן כסומכוס מדהא כיחידאה הא נמי דילמא כר'

יהושע אמרה ואינו בספרים.

שמע ריב"ל שמע לא ראינוה אינה ראיה. ועוד דכיון דרבי לא שמעתי אמר אינה תשובה לדברי ריב"ל שאם ר' לא כב, יוסי ס"ל וקסבר ד' יוסי לרבנן אמרה כדסבר נמי ד' ישמעאל בד' יוסי לו דקאמרי בצלול מחלוקת אבל בעכור ד"ה ולד זה אינה שאלה דריב"ל וא"ת כיון שרבי לא קבלה אפילו בבשר נימוח שיהא ולד ריב"ל מנין

ובשר נימוח שמא אינו ולד. ואיכא למימר נמי איפכא ולפיכך נחלקו בכולן. וי"א אין אומרים בדברים אלו זו דומה לזו שאפשר למימר עכור ולד

اے جات

חדא היא, ועוד א"ל] תרווייהו כי הדדי נינהו וחדא נקט. עבי שילא ליה ליה דר' חייא דשיעור אווב טפח ומ"ה מקשינן אם כן [תרתי בשמה כגון נברא בירך אחת או גוף אטו' ואח"כ הפילה שליא (פי') [אפי'] חדא היא היינו טעמא דלא מקשינן תלת ד' הוויין משום דהוה איכא למימר הא דאמרי' הלה מהני' ותרתי שמעתא שיעורן מפה. ואקשי' תרתי

מרב ולא אמרה. בתוך ג' חוששין לולד אחר, ופירוש חזייה לרב יהודה בישות משום דשמעה מתקיים אם היו חדשיו כלין למעוטי שאם הפילה דבר שאינו ראוי לבריית אין תולין את השליח אלא בדבר של קיימא. פי' רש"י ז"ל שכיוצא בו

ואינו מחוור דבן קיימ' לאפוקי כל נפל משמע וכדאמרן דילמ' כאן בנפלי כאן בבן קיימא ולא ידעתי מי הזקיקו לשנות פירושו אלא הא דתלמיד' דרב פליגא אדרב יהוד' דאמר לעיל משמיה דרב הפילה נפל ואח"כ הפיל' שליא כל שלשה ימים תולין אותה בולד ושאר תלמידים דרב אומרי' משמי' דאין תולין את השליא בנפל אפילו יום א' אלא א"כ יצאה עמו אבל בבן קיימא תולין אותה אפילו מכאן ועד י' ימים.

ושמעתי שפירשו בירושלמי במס' זו (ג, ד) לפי שאין השליא פורשת

7 la C1

מ"ם דר' שמעון וכו'. פירש"י ו"ל נהי נמי דנימוק מ"מ גופו של מת כאן הויא וה"ל כרקב וכנצל. וק"ל הא דאמר רשב"ל לקמן בשמעתין שפיר שמרפוהו במימיו מהור להוי כרקב וכנצל. ועוד לר"מ נמי בבי' החיצון אמאי מהור ליהוי כרקב וכנצל. וא"ת איהו נמי סבר כל טומאה שנתערב בה מין אחר בטלה אלא מאן תנא דפליג עליה דקאמרת קסבר ר' שמעון והא דתניא מלא תרוד רקב שנפל לתוכו עפר כל שהוא טמא ור' שמעון מטהר אמאי תרמייה הא דכ"ע טומאה כיון שנתערב בה מין אחר טהורה.

א"כ הוציאו לבית החיצון שנטרפו מימיו לגמרי וטהור. והא דאמר לו לר"מ פרידה אחת של רקב ומבטלו ובצר לה שיעורא ור"מ סבר לא מבטל אלא ראמרינן ואזרא ר"ש לטעמי' דאמר א"א שלא ירבו שתי פרידו' עפר על שלא ירבו שתי טיפי מים ודם על מקצת בשר שלא נמוק ומבטלו והיינו ואף כאן כיון שנמוק הולד אע"פ שנשתייר ממנו (כחצאי) ד) זתים א"א כיון דהיא צריכה שיעור א"א שלא ירבה מין אחר על מקצתה ומבטלה כל טומאה שהיא כשיעורה ולא יותר שנתערב בה מין אחר בטלה דאמרינן הן בתוך השליא לטמא באהל ואמאי מטהר ליה לגמרי, ומפרקי' קסבר ר"ש ג) שלא נמוק לגמרי קודם שתצא שאפי' נחתך כולו לחצאי זתים מצטרפים מוצאים בכל יום ולדות חתוכים בשליא והאיך אפשר שלא תהא בכולה כזית ברם נראין דברי מקצת ראשונים שפירשו מ"ט דר"ש דמטהר לגמרי והרי אנו דליכא למימר א"א שלא ירבו וכו', והם מפרשים הסוגיא כולה בענין אחר ראפילו הוה בה תרי שיעורי דמלא תרוד מטהר ר"ש דסתמא תנן ואע"ג דבשיעור מצומצם כגון מלא תרוד רקב איכא למימר הכי גבי שליא מ"ט ירבו שתי פרידות עפר על פרידה אחת של רקב ויבטלנו ואמאי נהי נמי ובתוספ' הקשו לה מדאמרינן ואודא ר"ש לטעמיה מדאמר א"א שלא

> ובשאלתות דרב אחא משבחא ז"ל כתב לכך תולין אותה בבן קיימא דאמרי' אגב חיותא דולד בועא לשליא ונפיק. אבל נפל דלית ביה חיותא לא. ומ"ה חזייה שמואל לרב יהודה בישות דשמעיה דאמר משמיה דרב דכל ג' תליא שליא בנפל וכיון דשמעינהו לכולהו תלמידי דרב דאמרי אין תולין כלל אמר ודאי רב יהודה מעי.

עד שיגמר לפיכך אין תולין אותה בנפל.

היה לנו לחוש שמא יש בו כזית בשר (שנמוק) ה) אנא משום בטול ואמר להו אינו דומה שזה נמוק לגמרי וה"ל כמים בטריפת בני אדם. אבל דרך להו אינו נומק לגמרי וה"ל כמים בטריפת בני אדם. אבל דרך להו אינו נמוק לגמרי וביטול אינו מועיל. ואקשי להו רבא לרבנן דבי על מקצת המרובה ומבטלו ומגרע שיעורו אדרבה יש לנו לומר שהמרובה על מקצת המרובה ומבטלו לגמרי. והיינו דאמרי, לקמן והשתא דאמרת על מקצת המרובה ומבטלו לגמרי. והיינו דאמרי, לקמן והשתא דאמרת מעמין הן אלא שרבין על מקצת בשר ומבטלין אותו כרפרישית וא"ר יוחנן משום ביטול ברוב נגעו בה שאפילו היו שם שני הצאי זתים או כזית שלם. מקצת ומבטלו ומגרע שיעורו אלא על כולו הם רבים ומבטלין אותו ובהא יש במי שליא ודם שבה לבטל את כולה ואין אנו צריכין לומר שרבין על מקצת ומבטלו ומגרע שיעורו אלא על כולו הם רבים ומבטלין אותו ובהא (קאמר) מקצת ומבטלו ומיהי בבי' החיצון טהור שנמוק לגמרי וה"ל אפר שרופין ופחות ממנו. ור"ש סבר בטלה היא לגמרי.

והא דא"ר יוחנן מת שנתבלבלה צורתו מנ"ל דטהור. לאו דוקא דלא כרבנן אלא מדר' אליעור שמע ליה ר' יוחנן דקסבר מודו ליה רבנן בשלא נעשה אפר כדפרישי'.

ויש לפרש דקסב' רבינא דר"ילא מודה לי' לר"ל בשפיר שטרפו מימיו דמדלא א"ל בשלמא שפיר שנטרפו מימיו דקאמר טהור לחיי אלא נתבלבלה צורתו שלמה מנלן אלמא ה"ק מנלן דטהור דגמרת מינה לשפיר לא הא ולא הא איתנהו. ועלה קאמר רבינא דר"י דמטמא שפיר שנטרפו מימיו לגמרי כר' אליעזר אמרה דהאי כאפר שרופין הוא ומיהו במת שנתבלבל' צורתו

דקא מתמה מנלן לד"ה אתיא.

צורתו בלחוד. וחור למים, אבל לפי גר"ח ז"ל שנטרפו במימיו. נראה דהיינו נתבלבלה וזה הלשון לדברי מי שגורס שפיר שנטרפו מימיו דמשמע שנטרף לגמרי

שבתאי קא גמרת הלכה דהוא אמורא וקא פסיק הלכה כרבנן. דטהור כרבנן דילמא טמא כר' אליעזר דמסתברא טעמיה. אילימא מדרבי ויש לי עוד לומר דר' יוחנן הלכה קא מיבעי ליה, וה"ק ליה מגלן

דוי כח

חתוך ידים עצמן אמו ממאה לידה. וק"ל בלאו הכי נמי ליחוש ללידה שהרי אפילו השפיר שאין לו אפילו המפלת יד התוכה. פי' רש"י ו"ל התוכה שיש לה היתוך אצבעות.

מגוף באת אלא חתיכה של בשר שנעשית כמין פיסת היד היא הילכך אמו אומרי' מגוף אטום באת כשם שהיא משונה כך באת מגוף משונה ושמא לאו 👚 ברייתא אמו טמא ואין הוששין ולא קתני מביאה קרבן ונאכל ואין הוששין.

> והרב ר' אברהם בר דוד ז"ל מפרש שלא אמרו חתוכה אלא לענין מהורה תולין להקל שרגלים לדבר.

ואיכא למימר הכי ספיקא הוא ואם הפילה יד גמורה שאינה חתוכה אינו נאכל. (אלא) א) לענין האם טמאה מ"מ. ואין זה לשון הגון מדקתני מביאה קרבן ונאכל דמדקתני ואין חוששין כלל במשמע ואלו בשאינה חתוכה

דף כט

למירמי. ההיא כדתרצינן למתני' בשלא הוחוקה עוברה לפנינו. ודמתני' עדיפא לן קרבן ואינו נאכל אלמא לכ"ע הלך אחר רוב נשים לא אמרינן אלא מתוקמא

עד לילה של שבוע שלאחריו כגון שבאת לפנינו בין השמשות של מוצאי - דויבה ביום בסוף שבוע שלהן לא חיישי בגמרא לפרושי הכא מידי. למאי דמתרצינן כגון שבאת לפנינו בין השמשות טבילות דלילותא מושכות הנמנים כאן בטביל' הימים דהא למאי דס"ד מעיקרא שבאת לפנינו ביום וכן בתוספות שאין השבועין הנמצאין כאן בטבילות הלילו' שוים עם השבועין שבוע קמא מטבילין לה בלילותא משום יולדת זכר ונקבה. עיינו

לפנינו הוא ממנין שלשה שבועים מהורין. כל זה עיינו בתוספות. שהרי אינה רואה כל אותה הליל' ולא יום שלאחריו אלא ע"כ יום שבאת היום עילה הוא למנין שבועים ונמצאת זאת מותרת לשמש בלילי עשרין וחד לעני שהביאה לפנינו ג' שבועין טהורין חוץ מיום שבאת לפנינו שהרי אותו זיבה ראשונה באחד בשבת ואחרונה בשבת. וליכא למימר דברייתא הכי מהא דתניא בריש פירקין ולשלישי הפילה ואינה יודעת מה הפילה מביאה – שני בשבת ואחרונה במוצאי שבת וכן בשבוע שני ואלו טבילו' דימים דמשום הא דאמר ריב"ל עברה בנהר והפילה וכו". בדין הוא דנירמי עליה שבת וכן שבאת לפנינו באחד בשבת ביום וטבילה ראשונה של לילה בליל

מכילו' דעלמא הן דכל גדה ויולדת מבילתן בלילה של שבוע שני ומבילות ודבר ברור הוא אלא כיון דמנין לידה וזיבה מיום א' בשבת הוא וכל

14 4

פלוגתא דאביי ורבא היא ורבה דאמר עולין קסבר הא מני ר' אליעזר הוא אינן עולין הלבך לא פסיקא ליה.

ימי לידה שאינה רואה בהן אין עולין לה לימי ויבת' ואיכא למימר דההיא. כדאמרינן ש"מ ר' עקיבא היא ור' שמעון היא. משום דלאביי דברי הכל והא דאמרינן **ש"מ הלהא.** איכא למידק ולימא נמי ש"מ ד' דהא ש"מ - דאמר מסתר נמי סתרא. ולפום הכי נמי לא אמרי' ש"מ ד' אלעור היא

מתניתין בנות כותיים גדות מעריסתן. אוקמינן בגמרא לר"מ דחייש למיעיטא וקסבר ר"מ כותיים גירי אמת הן דהכי אסיקנא בב"ק (רף לח) לדידיה וכיון שהן גירי אמת והן מטמאות בנדה מן התורה יש לחוש לספיקן והיינו נמי דקתני אין חייבין עליהן על ביאת מקדש מפני שטומאתן בספק.

וא"ת ולמה העמידו משנתינו לר"מ לחוד דחייש למיעוטא. והא אפי' לר' יוסי נמי אית ליה בנות הכותיים נדו' מעריסתן כדאמרינן בפ"ק דשבת (דף טז ע"ב) גבי י"ח דבר לר' יוסי בצרי להו ואמר ר' נחמן בר יצחק בנות בותים נדו' מעריסתן בו ביום גורו כלומר גוירה בעלמא כדי שלא יטמעו בהן או גוירה משום מיעוט שהן טמאות.

"ל כיון דמתני' קסבר כותיים גירי אמת הן דהיינו סבריה דר"מ ור' ישמעאל (דף סו) ובמקומות אחרים הילכך ניחא לן לאוקמא לדידיה ומדינא ועוד דאיהו סתם מתני' ולא למשקל תנאי מעלמא ומשו' גורת י"ח דבר. ועוד דקתני לה דומיא דסיפא דכותיים עצמן והתם לאו נזיר' אלא דינא הוא

ווה שכתבנו לפי גרסת מקצת הספרים אבל מהרבה מהן מספרי הגאונים שלא נמצא שם במס' שבת אותה הגרס' כלל ואעפ"כ חשבון י"ח דבר עונה להן יפה.

الع حرح

לחוש לספיקן.

א"ר יו**חנן לית כאן לאסר וכו'.** משמע דסיכה כשתיה דרבנן ואינה

מחוורת מן התורה.

בשיטה דהא קא דרס להו. פי' לאו פשיטא מגופא דמילהא אלא פשיטא דכל דקא דרים להו רחמנא רבינהו למדרס דחניא בת"כ אשר ישב עליו הזב אין לי אלא יושב ומגע מניין לעשרה מושבות זה על גב זה ואפילו על גבי אבן מוסמה ת"ל והיושב על הכלי אשר ישב וכו'. ומשום דמילתה רגילה היא בתלמודא הוא קאמרינן פשיטא דלא ה"ל הכא למיחני אלא שמטמ' מדרס.

וכפי' עליונו של זב שמעתי דברים רבים והנכון מהם מה שאמרו משם

ר"ש ו"ל שהוא דבר הנשא עליו כגון הוא בכף מאונים ומשכבות ומושבות בכף שניה וכרעו הן טמאין מדרס כרע הזב זהו עליונו של זב ומטמאין אוכלין ומשקין. ואתינן למיבעי מנלן דתניא ובל הנוגע בכל אשר' יהיה תחתיו מאי תחתיו אלימא תחתיו דוב דהיינו משכב ומושב מאיש אשר יגע במשכבו נפקא. ואי קשיא לך אדרבא הוא מטמא בגדים דכתיב ביה יכנס בגדייו והכא ליכא כבוס אה"נ אלא גמרא לא איצטרך למיחת לה כולי האי. וקאמר סתם כל מומאה דמדרס מהתם היא כדכתיבנא ביה ולא מהכא ועוד דאי הוה נקיט טעמא מהך קישיא דכבוס בגדים דילמא הוה אמרינן דכי כתיב והנושא אותם יכנס בגדיו ארישא דקרא נמי קאי ולא בעי עיוליה נפשיה

الم حلا

בספיקא דקושיי.

מתקיף לה רמי בר המא ותספרנו ואנן נמי ניספריה וכו'. פי' רמי בר המא מעמא הוה בעי אבל ודאי ליכא דסליק אדעתיה דרינא הכי הני ספרה אנן כדמקשינן בפ' בתרא דמכילתן א"ל רב ששת לרב ירמיה רב ככותאי אמרה לשמעתיה דאמרי' יום שפוסקת בו סופרת למנין ז'.

ואי קשיא ההיא דגרסינן בפסחים פ' כיצד צולין (הף כא) ר' יוסי אומר שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה בשני שלה ואח"כ ראתה אינה אוכלת ופטורה מלעשות פסח שני ומפרשינן טעמיה דקסבר מכאן ולהבא מיטמיא דמקצת היום ככולו ובעינן עלה אלא לר' יוסי זבה גמורה היכי

> משכחת לה בשופעת ואיבעית אימא בגון שראתה שני בין השמשו' אלמא אמרינן מקצת היום ככולו.

> לאו מילתא היא דבסוף מנין אית ליה לר' יוסי מקצת תחלת היום ככולו בין זבה גדולה ובין בקטנה דשני שלה סוף מנין הוא דהא אנן נמי בזבה גדולה קי"ל כר"ש דאמר אחר מעשה תטהר אלא לדידן סותרת בכל היום ולר' יוסי לית ליה סתירה לאחר מקצת יום דהא שלימה היא טהרתה אבל בסוף יום ותחלת מנין דכ"ע לית להו מקצ' היום ככולו אלא לכותאי.

וראיתי מי שמקשה כאן מאותה שאמרו בפ"ק דר"ה (דף י) אמר רבא

ק"ר ומה נדה שאין תחלת היום עולה לה בסופה סוף היום עולה לה בתחלתה. וא"כ לר' יוסי נימא ק"ר ויהיה סוף היום שנה שיום א, עולה לה בתחלתה. וא"כ לר' יוסי נימא ק"ר ויהיה סוף היום עולה לה בתחלתה. וזה המקשה יכול להקשות כן בובה גדולה לרבנן (ובין א) בקטנה דליכא בינייהר אלא סתירה ולפי דעתי שאין זר הקושיא דמקצת יום טמא ככולו טמא ומקצת יום טהור סוף היום כתחלתו בין בתחלתה בין בסופה הילכך לענין זיבה ביום נקי ליכא למיספריה אבל לענין נדה אפילו כולו נמי כימא סופרתו כנ"ל.

ומיהו מקצת היום שעולה בספירה דובה דוקא ביום אבל לילה אינה עולה לספירה כלל כראמרינן בפ' בתרא דמכילתן ושוין בטבילות לילה לזבה שאינה טבילה ותנן נמי במס' מגילה דאינה טובלת עד הנץ החמה.

וההיא דאמרינן מפ' כיצד צולין דמוקי לדר' יוסי לרואה בין השמשות וכן נמי איתא במס' נזיר (דף כז) וגרסי' בה הכי בנוסחי לדר' יוסי מכדי קסבר מקצת היום ככולו זבה גמורה דמייתי קרבן היכי משכח' לה כגון היינו פלגיה דיומא אידך פלגא דלמפרע סליק ליה שימור פי' דלמפרע היינו פלגא דיומא בתחלתו שעבר עליה בטהרה ומתרצי איבעית אימא דקא היינו פלגא דיומא בתחלתו שעבר עליה בטהרה ומתרצי איבעית אימא דקא שפעא ג' יומי בהדי הדדי ואיבעית אימא דחואי חלתא יום סמוך לשקיעת התמה דלא הוה שהות סליק ליה למנינא. ההיא לרוחא דמילתא איתמר התמה דלא הוה שהות סליק ליה למנינא. ההיא לרוחא דמילתא איתמר הממה דלא הוה שהות סליק ליה למנינא. ההיא לרוחא דמילתא איתמר הממה דלא הוה שהות סליק ליה למנינא. החיא לרוחא בין השמשות בסורה בין ראיה דיממא היא ואוקמוה בסוף היום ותחלתו דליכא שהות דספירה בין ראיה לראיה כלל.

וי"מ דלא בעיא לאוקמי ובה גדולה בלילואתא דוקא משום דקראי ביממא כחיבי דכחיב ימים רבים כל ימי זובה ולקמן בשלהי מכילתין ואימא ביממי תהוי זיבה בלילואתא תהי נדה ובפ"ק דהוריות נמי אמרינן גבי צדוקין דאמר דובה לא הויא אלא ביממא דכתיב כל ימי זובה הילכך אע"פ דמפקינן מקראי אפילו לילותא לא מפקינן קרא מימים.

מחני רבי יוסי בשם רבי יוחנן במגעות שנינו, פירוש אלו השנויין כאן אינן עושין מדרס בלא נגיעה אלא שאם נגעו בבגד עשאוהו כמדרס מדבריהם, רבי ועירא בעי קומי רבי יוסי מהיכן נטמא הבגד הזה מדרס א"ל תפתר שהיתה אשתו של עם הארץ יושבת עליה ערומה, פירוש ר' זעירא

גרסת הספרים כך היא וכן בפירושי ר"ח ז"ל: תא שמע זובו ממא לימד על הזוב שהוא טמא במאי אלימא בזב גרידא לאחרים גורם טומאה לעצמו לא כל שכן אלא פשיטא בזב ומצורע ומדאיצטריך לרבויי בראיה ראשונה

> הזב פריק שאם נגעה בר אשתו בישיבה עשאיהו כמדרס אבל ישבה עליו הזב פריק שאם נגעה בר אשתו בישיבה עשאיהו כמדרס אבל ישבה עליו אין היסט בחולין ויש היסט בחולין על ידי מגע ודכותה אין משא בחולין היש משא בחולין על ידי מגע וכו' גופו של פריש מהו שיעשה כזב אצל הרומה מתיב ר' תון והתון המניח עם הארץ בתוך ביתו בזמן שהיא רואה את המשכבות ומישבות וכלי חרס מוקפין צמיד פתיל יהיו טמאין אמר רב ר' המשכבות ומישבות וכלי חרס מוקפין צמיד פתיל יהיו טמאין אמר רב ר' המשכבות ומישבות וכלי חרס מוקפין צמיד פתיל יהיו טמאין אמר רב ר' הודה בר פזי תפתר בעם הארץ אצל הפריש לא עשאיהו כזב אלא שגורו על בגדיו מדרס במגע אשתו כדאמרן ואקשי אמר מהיל מהורים אין תימר עשי יהודה בר פזי תפתר בעם הארץ אצל הפריש לא עשאיהו כזב אלא שגורו אפילו מובל ואפילו כפות הכל ממא כלום אמרו יהי הן ממאין אלא משים אפילו מובל ואפילו כפות הכל ממא כלום אמרו יהו ממאין אלא משים אפילו מובל ואפילו כפות הכל ממא כלום אמרו יהו ממאין אלא משים אפילו מובל ואפילו כפות הכל ממא כלום אמרו יהו לא רשות היחיד ולא היסט לא כן אמר ר' יוחנן לאו חציצות ולא הסיטו ולא רשות היחיד ולא היסט לא כן אמר ר' יוחנן לאו חציצות ולא הסיטו ולא רשות היחיד ולא

> וה"פ דקא מקשי ליה רבי מונא לר"י בן פזי דאוקמא למתני בחולין דודאי בתרומה קיימי' מדקתני סיפא הכל טמא ואי בחולין מדרסות והיסטות מהורין הן דאמר רבי יוחנן שלא אמרו שיהא דבר חוצץ במדרסות ולא מהרו היסטות ולא חלקו בספק רשות היחיד ולא רשות עם הארץ אצל תרומה הא אצל חולין הכל טהורין.

וברייתא היא אצל זו ששנויה בתוספתא דחגיגה דקתני ספק רשות עם הארץ מדרסו וחצירו והיסטו טהורין לחולין וטמאין לתרומה, אלמא מתניתין דקתני הכל טמא בתרומה היא ושמע מינה שלא עשו גופו של פרוש ולא של עם הארץ כזב לטמא משכבות ומושבות והיסט אלא שחששו בזמן שאינו רואה את הנכנסים לאשה או לכותי לתרומה ולחולין הכל טהור ואפילו ספק רשותו עד שיתברר לך שנכנסה אשתו לשם אי נמי בגדים שלו שאי אפשר שלא נגעה בהם אשתו במדרס, ע"כ הארכתי לכתוב מן התוספת והן אפשר שלא נגעה בהם אחו במדרס, ע"כ הארכתי לכתוב מן התוספת והן מגיהין ב) ולא רשות עם הארץ לחולין אלא אצל תרומה ודבריהם הללו כולן כתבתים מפני שדברים ברורים הם וצריכין הן לכמה סוגיות שבגמרא.

שמע מינה מקום זיבה לאו מעין הוא. ובוראי יפה פירש רש"י ז"ל שראיה ראשונה של אדם אחר אינו מטמא במשא אלא במגע (בקרי) [כקרי] וראיה שנייה מטמא אפילו במשא לקמן בפרק דם הנדה, והא דקאמר לאחרים גורם

נמי בהיסט שאין מצורע עושה כן אלא מדין משא גופיה פדיך כדפרישית. בוב מצורע גורס טומאה דמשכב ומושב לטמא אדם ולטמא בגדים ולטמא שיטמא במשא ומדין משא למשא פריך דאי גרס טומאה בעלמא קאמר אף מומאה הכא קאמר לאחרים גורם שיהיו מטמאין במשא לעצמו לא כל שכן

מטמא במשא דלאו מעין הוא ואין וה הלשון גמרא. בספרים והכי קאמר ומדאיצטריך לרבויי בשנייה שמע מינה דבראשונה לא ומיהו צריכין אנו לישב גרסת הספרים, ור"ש אומר פירוש שהיא

של מצורע כראיה שניה של זב גרירא. מטמא במשא וש"מ לאו משום דמעיין הוא כדרב יוסף דאי הכי לא איצטרך עצמו לא כ"ש אלא פשיטא בוב ומצורע ואי בשניה מי גרע מוב גרידא פשיטא בשנייה ואכתי למה לי קרא לאחרים גורס טומאה ואפילו למשא ולמגע ודאי לא צריכא קרא דלא גרע משכבת זרע ולא עדיף מיניה אלא על הזוב שהוא טמא במאי אלימא בזב גרידא ובראיה שניה דאלו בראשונה אבל יש לפרש שכך היא הצעה זו דאמר רבא תא שמע זובו טמא לימד

ואי קשיא נימא קרא לראיה שניה והא קמ"ל דוקא בשניה אבל

ליתורא למימר בשניה כתיב ולמעומי ראשונה איצטרך כנ"ל. ממא דרשינן ליה לרבויי כגון לרבו' ראי' ראשונה למשא ולא מוקמינן ליה מיניה דלאו מעין הוא, ועוד דכל היכא דקרא מרבה כגון זה דכתיב זובו קמי שמיא במקום זיבה אי מעין הוא או לא ואיצטרך ליתורי קרא למיגמר בראשונה אינה מטמא דלאו מעיין הוא, זו אינה תורה דמי איכא ספיקא

לית ליה זובו טמא לימד על הזוב שיהא טמא ותנאי היא. דהאמרינן בפרק יוצא דופן דלמאן דאית ליה מנה הכתוב שתים וקרא ממא והא מהכא נפקא לן בכל דוכתא מנה הכתוב שתים וקרא טמא, אינה קושיא ומה שהקשה רש"י ז"ל מי איכא לאוקומי להאי קרא בראיה ראשונה

מרבוייא דקרא יתירא אתי דנימא למאי איצטרך אלא דמ"מ מטמא במשא רחמנא לרבויי הכא דממעינות נפקא אלא דרחמנא רבייה לראיה ראשונה - דהא אקשייה רחמנא למצורע אזב גמור, ולא פשט במעיין כלום משום דלא גמרינן ודאי דחד אורח הוא למשאות, ובמסקנא פשט אביי דמטמא במשא אלא בראשונה ולטמויי במשא וש"מ תרתי ש"מ ראיה ראשונה של מצורע - ראיכא לפרושי גרס טומאה בהיסט ומדרסות כראמרן לעיל ומהסט למשא וה מחוור דכיון דאי לאו מצורע הוא נמי הות מטמי' איתא לק"ו מ"מ וכ"ש אתי בק"ו משום דלא גרמה ליה טומא' שהרי מחמת נגעו הוא מטמא אין וכן זה שאמר הרב ז"ל דגבי מצורע איצטרך לרבוייה לטיפ' עצמה דלא

14 41

הוא ולית ביה אלא נגיעה בעלמא. ולא דמה ובהא איכא למימר התם מיעטיה רחמנא דלאו בר משכב ומושב משכב ומושב כדאמרינן בפרק דם הנדה וכל המשכב אשר תשכב עליו נדה וכן (נמי קושיא) [דם עושה] משכב ומושב לאחרים והוא עצמו אינו עושה דתניא מנין לנוגע בשכבת זרע ת"ל או איש וכו' כדאיתא בפ' יוצא דופן, רחמנא מלטמא לימא לאחרים גורם טומאה לעצמו לא כ"ש ולמה לי הא הא דאמר רבא לאחרים גורם טומאה. ק"ל א"כ שכבת זרע דכתב

תו קשיא והאיכא נמי היסט שהווב גורם טומאת היסט והוא עצמו אינו – ויבש בין לבית שמאי בין לבית הלל, ופריק בשופעת.

הוא בפרק דם הנדה (נה, א) א"נ בכל היינו פרכיה דעדיף מינייהו אמר ליה ואיכא למימר נמי התם מיעטיה רחמנא מדכתיב והנושא אותם מיעוטא

מטמא בהיסט.

אמרינן חניא נמי הכי דבשקלא וטריא בעלמא לא מיחמר הכי. מייתו לה אינהו ש"מ לא שמיעא לה ובגמרא לא שמיע' להו ובגמרא לא ופירוקא דרב יהודה מדסקרתא בברייתא תניא בהו בפרק דם הנדה ומדלא

בתוך ימי טוהר בלא זוב שאין ראייתה כלום אלא ללוי אמאי מטמא לח שהיא גורמת טומאה וכדם הנדה הוא שמטמא לח ויבש ולא דמי לרואה הלל פשיטא ולבית שמאי נמי כיון שראיה זו מטמאתה מלספור נקיים נמצא בשלמא לרב דאמר מעין אח' הוא מ"ה מטמא לח ויבש. פי' לבית

שעיר המשחלה יוכיה שאין לו מומאה כלל וגורם טומאה המודה והך פירכא - לן ומודים ואי שני מעיינות הן ביולדת בזוב נמי מטהרו בית שמאי אלא קמשמע לן דלא תימא טעמייהו משום דשני מעיינות הן ובהא פליגי קמשמע שמאי ללוי נמי לבית שמאי ואיכא למימר בשלמא לרב טעמיה לבית שמאי אי בשופעת למאי איצטרך וק"ל ולרב גופיה אמאי איצטרך ודאי לבית

שמאי דסד"א אף על פי שופעות לא תממא קמשמע לן. ליה לאוקמינהו אלא בהך פלוגתא ופריק אפילו הכי איכא למיטעי בה לבית ללוי אמאי איצטרך האי טעמא בתרווייהו מכל מקום שמע מינה דהא לית

לספירת זיבה, וקיימא לן בנות ישראל החמירו על עצמן שאפילו רואות כיון דמפורש בשמעתין דלרב ימי טוהר שרואה בהן אין עולין לה

[ح]دد۵. כחב הרמב"ם ז"ל שהיולדת בזמן הזה הרי היא כיולדת בזוב וצריכה שבעה אלא שימי לידה נמי אם אינה רואה בהן עולין לספירת זיבתה כדלקמן וכן הקבר בלא דם אם כן היולדות צריכות שבעה נקיים בתוך ימי טוהר שלהן מיפת דם כחרדל יושבות עליה שבעה נקיים וקיימא לן אי אפשר לפתיחת

اک جات

ימי טוהר דיה שעתא. ומוקמי לה כרבי מאיר וכשאינה מניקה וכגון שמת בנה ומשום רואה אחר בימי מניקתה וכו' למה לי הפסקה דעונות והא אחר ימי טוהר היא רואה היא רואה לעולם וכל שכן בזו שאמרו בברייתא שתים בימי עוברה ואחת אם כן מניקה שאמרו צריכה שתפסוק שלשה עונות והלא אחר דם טוהר הא דתניא ושוין ברואה אחר דם מוהר שדיה שעתה הקשו בתוספות

1X177, שלא ראתה ליכא לטמוייה כלל, ואף על גב דלא הפסיקה נמי כדמפרש לה - בהדיא קתני לה אם שפתה מעת לעת ר' יהושע אומר כלילי שבת ויומו. וימי מניקתן קאי ומתרץ לה רב בדליכא שהות ובין שראתה בימי טוהר בין ונכון הוא לומר דשויין אפלוגתא דר' מאיר ור' יוסי בדין כל ימי עבורן ראשונה ודיה שעתה והוא שהפסיקה כדינה בעונות, וכן נראה פירש"י ו"ל וקאמר השתא שאם ראתה אחר דם טוהר אינה כראיה שנייה אלא כראיה ולי נראה דה"ק: קיימא לן דלא אמרו דיין שעתן אלא בראיה ראשונה

> המביא לידי זיבה. ד' להשלמה מעת לעת וילדה אין זו יולדת בזוב דבעינן שופי כל יום ג' אפילו שעה א' בליל כניסת ג' אפילו כל היום כולו בשופי ושעה א' מליל כל שחל קישויה להיות בג' שלה וכו'. פירש רש"י ז"ל כל שקשתה

> לעת ממאה לאפוקי מדחנניא בן אחי ר' יהושע ואלו לאפוקי מדר' יהושע לעולם כדקתני והא קמשמע לן אף ע"ג דאתחיל קושי בג' אם שפתה מעת קובע בזיבהולא מצטרף (עד) [עם] יום ד' לקבעה בזיבה והיינו דאמרי לקמן זבה ובכה"ג לא הוה זבה עד דחזיא ג' אח"כ בשופי דקושי שבשלישי אינו אפילו שפת בד' כלילי שבת ויומו אינה ובה שאין קושי שבג' קובע אותה ראם כן היינו דר' יהושע אלא משום דבעי כל יום ג' בשופי ואם קשתה בג' פּי, לפּי, לאו משום (דכפי) [דבעי] חנניא לילה ויום כלילי שבת ויומו

112 41

מאריכין בה בענינים הרבה שאינן עולין. עולה האיכא טומאת ז' ושבועיים דמפסקא, כן נ"ל לפי' שמוע' זו ובתוספת לאו כגורם הוא טומאה כלל ולא מוסיף ביה טומאה דכלום אלא א"א אינו קרי שסותר יומו ואינו מפסיק כראמרן בריש פירקן וכ"ש הכא דהאי דם שאין כאן טומאת ז' מפסקת אלא יומו הוא דלא חזי לעלות דומיא דרואה א"א בשלמא דינה לעלות בשאינה רואה אפילו ברואה נמי אינה סותרת והא ראמר רבא א"א בשלמא עולה היינו דלא מפסקת טומאה. ה"ק

ימי לידתה שאינה רואה בהן מהו שיעלה לה לספירת זיבתה, ואמר רב כהנא ואיכא למידק אשמעתין דהא בשילהי בא סימן (דף כ"ד) איבעי להו

ר' מרינוס היא דהא לרבנן עולה, וזה הפי' שמעתי ולא נתקבל לי. והא ראמר אביי מנא אמינא לה לומר דכיון דמשכחת תנא דאמר אינה עולה ליה אביי תני חדא כלומר לר' מרינוס דוקא חדא אבל ברייתא תרתי קתני דתניא מוובה ולא מנגעה מוובה ולא מלידתה קרא קא דייק והיינו דקאמר תטהר לומר דכיון דקרא קא דרשינן אפילו לר' מרינוס אית ליה, וכן הא נובא אמר אפילו לר' מרינוס עולה והא דאמר רבא מנא אמינא לה מואח' דאיק מדקאמר אינה סותרת מכלל דאינה עולה דה"ל למיתנא רבותא דעולה ת"ש ומסקנא ש"מ עולין ש"מ, וי"מ דהכא אליבא דר' מרינוס איירינן דאביי

ועכשיו מצאתי בתוספות בשמו של ר"ש ו"ל שכתבו בתשובותיו ואמר

התלמוד לשאול בעיא אחת שתי פעמים ולא מצינו כן בשום מקום תלאוהו באילן גדול, ועדיין אינו מחוור לפי שאם היה אביי מודה לרבנן דעולין לא הוה משרי ליה לר' מרינוס טועה וחולק דליכא למידק מלישנא דידיה הכי כלל כדפרישית, ועוד הא דפרישו בדרבא דאמר מנא אמינא לה דמקרא דייק ולא מצי רבי מרינוס למפלג עלה הא לאו מילחא היא דאי איכא למידק מקרא תיקשי לר' אלעור דאמר דאינה עולה אלא היינו טעמא דאביי דאיהו סבר לתרוצא לההיא ברייתא דבשלהי בא סימן כדמתרץ לה רב פפא א' שאני התם וכו'.

ומסקנא דעולין ודאי כרבא אתיא דקי"ל כוותיה ולא כדברי הרב ר' עקב ז"ל שפי' שהלמ"ד לידה כהכא אלא כפי קבלת הגאונים שהוא לחי במסכת עירובין (דף מ"ו) דאיתותב מיניה התם בגמרא ת"ש מעובדא דרב וההיא דתניא בפרק המפלת אינן עולין לרבא אתיא כר' אליעזר דאמר מסתר נמי סתרא והא דלא מייתינן לכולהו בשמעתין כמה איכא בתלמודא דכוותייהו שדברי תורה עניים במקומן ועשירים במקום אחר ומה שאמרו שלא מצאו בתלמוד בעיא א' בשני מקומות כאן מצינו.

ועי"ל לו דהתם אמוראי בחראי אתו למיפשט אי כאביי או הלכה מיבעיא להו וכן מצינו בפרק המגרש (דף פה ע"ב) דאיבעי להו מי בעינן ודן או לא עביד בעיא סתם בפלוגתא ברבי יהודה ורבגן [יעוד בעיא בפלוגתא דמתני'] דמתני' בפרק המקבל (דף קי"ד) מהו שיסדרו בבעל חוב וכן בפרק חזקת הבתים (דף מ ע"ב(איבעיא להו סתמא מאי קא מיבעי היה מתרי לישני דרב יוסף דלעיל הי מינייהו הלכה וזו כן ופשטו מברייתא דעולין ואידתי ליה דאביי דסבר לכ"ע בין לרבנן בין לר' אליעזר אין עולין.

והא דתניא הכא מה ימי נדתה אין ראויין לזיבה ואין ספירת ז' עולה בהן. לקמן בשילהי בא סימן אמרינן זאת אומרת ימי נדתה שאינה רואה בהן עולין לה לימי זיבתה אלא שהן חלוקין בפירושיהן דהכא קאמרינן אין ספירת ז' של זבה גדולה עולה בימי נדה לפי שאינה נעשית תחלת נדה משראת נ' בזיבה עד שתספור שבעה נקיים והתם בזבה קטנה קאמרינן שאע"פ שראתה שנים בימי זיבה ונעשת נדה מונה יום אחד טהור מאותן ז' של נדה לזיבתה ודיה, ולשון אחר פירש שם רש"י ז"ל והכל שיין בדבר זה שמשעה שנעשת זבה גדולה כל ראיות שתראה אינה עולה בהן אלא סותרת ואינן ראויין למנות מהן ימי נדה וזיבה.

रान दग

והא דאמרינן הא קמשמע לן דאפשר לפתיחת קבר בלא דם. אלמא אי הוה דם בפתיחת הקבר הויא זבה ליכא לאוקמא אלא בנפלים דלית להו קושי דאי בולד מעליא כי הוה דם בפתיחת הקבר נמי לא הויא זיבה דהא בקושי חזיתיה שאין לך קושי גדול מפתיחת הקבר אלא בנפלים הוא דמתוקמא ליה דמאה יום בלא קושי קתני, ואין זה נכון לומר דאין פתיחת הקבר בלידה קושי דלא מסתבר הכי ועוד דהא מכל מקום דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד קרינן ביה, וה"ה דמצו בגמרא למימר דא"א לפתיחת הקבר

בלא דם ויש קושי לנפלים קמ"ל אלא רואה בלא קושי קתני דאלו בקושי יש רואה כל ימיה.

והא ראמר רבא בהא זכנהו ר' אליעזר. טעמייהו קא מפרש דודאי ר' אליעזר אפילו פרכיה לק"ו אינו בדין עד שיטמא ימי טוהר שהתורה טהרתם סתם, ועוד שאין לך טעם להחמיר עליו יותר מן השופי ורבנן נמי לא צריכי לק"ו אלא למיפרך טעמיה דר"א.

דף למ

מקבע לא קבעה. פרש"י ו"ל דתיבעי ג"פ לעקרן, מיחש מהו דניחוש לה אם היתה רנילה ממ"ו למ"ו דהיינו ימי זוב מיבעי' למיחש ולא תשמ' ליום ט"ו קודם ראיה שמא תראה ואינו יודע היכי אתינן למיפשט הא מילתא מדשמואל החס לר' פפא נמי ראית עשרין ותרין קמייאתא בימי נדה הוו וראית עשרין וו' דהאידנ' בימי נדה הויא, ולהאי פירושא אמאי לא תיחוש

אלא אפשר לפרש מקבע לא קבעה מיחש מהו דתיחוש לה אם היה לה וסת בין קבוע בין שאינו קבוע בימים הראוים לוסת ואירע לה אותו היום בימי זיבה מהו שתחוש שמא בימים הללו תראה ולא תשמש או דילמא כשם

להו בכל זמן שיבא לה וסתה כיון שהוקבע הוסת כראוי בזמן נדה.

והא מילתא מיפשטא בהדיא מדשמואל לפירושיה דרב פפא. שאינה קובעת וסת בתוך י"א כך אינה הוששת לוסת הראשון שלה בימי י"א - ואע"פ כן לחוש אין הוששין אלא בהפלגות ולא למנין הראוי. אלא מסתברא

שהוא בתוך נדה הן. שאין הנשים יודעת פתחי נדה שכל ראיה שהן רואות חוששין לה בכל זמן בר דוד ז"ל פסק בספרו כר' פפא ואף אנו עליו נסמוך וכ"ש מאחר שכתבנו לא מהימן בה דאיהו מדשמואל אמרה והא אידחי, אבל הרב רבי אברהם לקול' נקיטו בה ואע"ג דאמר רב פפא בשלהי האשה דלק' דחיישא, רב פפא עלי' וכיון דוסתות דרבנן אע"ג דלא איפשמא ליה לרב הוגא לקולא אנן דר' יהושע ואיהו כיון דאידחיא לראיה דרב פפא מדשמואל ודאי מיפלג פליג ולענין גמר' ודאי מסתברא דלית הלכתא כרב פפא אלא כרב הונא ברי'

מנינן. ירחא מנינן. כלומר מדקרי ליה לפעם ג' בתוך ימי נדה לפי חשבון הראוי גרסת רש"י ז"ל: א"ל רב פפא אלא הא דאמר ר"ל וכו' אלמא מריש

ליה הכי חשבון הראוי ועוד דילמא משום תרי זימני קמא דקביעינהו בימי נדה קרי וק"ל והא ר' פפא גופיה נמי אית ליה נדה ופתחה מכ"ו מנינן ולא לפי

אבל לחוש אינה חוששת אלא למנין ראיות. [ממעין] סתום והפליגה שתיים ועכשיו נמי ראתה יש לנו לומר תוספות הואי בימי גדה אמרי תוספת דמים הוא, וכ"ש בימי זיבה דכיון דקמייאתא (ממנין) אלא ברואה מעיקרא (ממנין) [ממעין] סתום ועכשיו קרבה בתוך כך דאפילו מנינן ואין ראיה שבאמצע מפסקת, ופריק ר"ה בריה דר"י דלא אמרי' הכי שכבר קבעה לה וסת ואנו צריכין לחוש לו מכ"ב לכ"ב מעיקרא וסת ראשון מפסקא, ולא מנינן מינייהו אלמא דמנין כ"ב מעיקרא נקטא והתם נמי כיון למ"ד חואי וקבעה לה וסת להפלגות למ"ד וראיות דחמשה בירחא קמא לא ובשני הויא ליה עיקרו של וסת מחמשה לחמשה דהא ודאי השתא בהפלגת ירחא ונאמר עיקר הוסת בראשון ו) ירחא לריש ירחא הוא דאיכא למ"ר עכשיו שהפליגה למ"ד מנינן מריש ירחא ולא מנינן מחמשא בירחא לרישי לריש ירחא] לא הפליגה אלא כ"ה יום ואע"פ כן כיון שאנו רואין לה בירחא] לריש ירחא קמייאתא [פי' לריש ירחא ב' וכונתו הפסקה קמייתא ואפשר דהכי קאמר ליה והא הכא (דמעשרין וחמשה) [דמחמישה

בירחא] אמרי' דחמשה בירחא עיקר ודרישי ירחי (עיקר) [מיקרי] תוספות וה"ה וראי דה"ל לתרוצי שאני התם דכיון דחואי [בפעם ג' בחמישה

> אינו מחוור. ליה דקביעות ראיות קמייאתא לא אמרי תוספת דמים הוו. וגם זה הפי'

> (or, x). אלא בימי דחדש הוא דהשוות ראיותיה וכדבעינן לברורי קמן בפרק האשה החדש ודאי למנין הראוי חוששת דהא לאו בהפלגות שוות חזיא מעיקרא ומ"מ היינו ריש ירחי דנקט לאו דוקא אלא הפלגו' שוות בהן דאלו בוסת

> לפי חשבון הראוי מנינן. וכו' אלמא מריש ירחא מנינן. כלומר מדקרי ליה לפעם ג' בתוך ימי נדה ולא כן פסק הרב ר' אברהם בספרו ז"ל. א"ל רב פפא אלא הא דאמר ר"ל והיינו דתרנגולת'. [ע' ביאור דברי הרמב"ן בריטב"א] וכן דעת ה"ר משה שחששת לו חוששת לסוף חמשה ימים דה"ל כ"ו מכ"ו שראתה בו תחלה הוסת הראשון למקומו ונעקר החדש לגמרי אבל אם לא ראתה בעשרין ותרין ושמע מינה לרב הונא דאינה מונה כ"ב אלא מכ"ו ואי חואי בכ"ב חור

> ביה הכי חשבון הראוי ועוד דילמא משום תרי זימני קמא דקביעינהו בימי נדה קרי וק"ל והא ר' פפא גופיה נמי אית ליה נדה ופתחה מכ"ו מנינן ולא לפי

> אבל לחוש אינה חוששת אלא למנין ראיות. [ממעין] סתום והפליגה שתיים ועכשיו נמי ראתה יש לנו לומר תוספות הואי בימי גדה אמרי תוספת דמים הוא, וכ"ש בימי זיבה דכיון דקמייאתא (ממנין) אלא ברואה מעיקרא (ממנין) [ממעין] סתום ועכשיו קרבה בתוך כך דאפילו מנינן ואין ראיה שבאמצע מפסקת, ופריק ר"ה בריה דר"י דלא אמרי' הכי שכבר קבעה לה וסת ואנו צריכין לחוש לו מכ"ב לכ"ב מעיקרא וסת ראשון מפסקא, ולא מנינן מינייהו אלמא דמנין כ"ב מעיקרא נקטא והתם נמי כיון למ"ר חואי וקבעה לה וסת להפלגות למ"ר וראיות דחמשה בירחא קמא לא ובשני הויא ליה עיקרו של וסת מחמשה לחמשה דהא ודאי השתא בהפלגת ירחא ונאמר עיקר הוסת בראשון ו) ירחא לריש ירחא הוא דאיכא למ"ר עכשיו שהפליגה למ"ד מנינן מריש ירחא ולא מנינן מחמשא בירחא לרישי לריש ירחא] לא הפליגה אלא כ"ה יום ואע"פ כן כיון שאנו רואין לה בירחא] לריש ירחא קמייאתא [פי' לריש ירחא ב' וכונתו הפסקה קמייתא ואפשר דהכי קאמר ליה והא הכא (דמעשרין וחמשה) [דמחמישה

וה"ה וראי דה"ל לתרוצי שאני התם דכיון דחואי [בפעם ג' בחמישה

(סד, א).

אינו מחוור. ליה דקביעות ראיות קמייאתא לא אמרי תוספת דמים הוו. וגם זה הפי' ואע"פ כן לחוש אין חוששין אלא בהפלגות ולא למנין הראוי. אלא מסתברא בירחא] אמרי' דחמשה בירחא עיקר ודרישי ירחי (עיקר) [מיקרי] תוספות

אלא בימי דחדש הוא דהשוות ראיותיה וכדבעינן לברורי קמן בפרק האשה החדש ודאי למנין הראוי חוששת דהא לאו בהפלגות שוות חזיא מעיקרא ומ"מ היינו ריש ירחי דנקט לאו דוקא אלא הפלגו' שוות בהן דאלו בוסת

> שחששת לו חוששת לסוף חמשה ימים דה"ל כ"ו מכ"ו שראתה בו תחלה הוסת הראשון למקומו ונעקר החדש לגמרי אבל אם לא ראתה בעשרין ותרין ושמע מינה לרב הונא דאינה מונה כ"ב אלא מכ"ו ואי חואי בכ"ב חזר

ולא כן פסק הרב ר' אברהם בספרו ז"ל. והיינו דתרנגולת'. [ע' ביאור דברי הרמב"ן בריטב"א] וכן דעת ה"ר משה

로드신 보

ی بار

יוצא דופן

כיון דקרא א' מרבה וקרא א' ממעט הריבוי ריבה הכל והמיעוט מיעט הכל, והיוצ' ושארא כרבעינן למימר צריכי מעומא לכל חד וחד אבל לר' שמעון וכו'. פירש לר' יהודה כיון דממעט הני אף על פי שפסולן בקדש ומכשר הלן **ואנו עונע שאובע שיא שאובע שגו א, מאוסין פרט לנשחטה בלילה** – למיעוט כמשמען ולא נאמרה מדה זו בתורה אלא בשני מיעוטן מיעוט אחר

ול"ק כאן שפיסולו בקדש כאן שאין פיסולו בקדש.

ه۲۲. מיעום אחר מיעום אלא לרבות אבל כאן כל מיעום הוא צריך למעם את שאמרו (סנהדרין מו, א) עשרה כהנים כתובים בפרשה כהן ולא ישראל ואין מיעום שאין מיעום אתר מיעום לרבו' אלא כשהן ממעם' דבר אחד כגון אלא לרבות משום דכיון דכל אחד ממעט את שלו אין כאן מיעוט אחר והא דאמרינן הרי אלו [ג'] מיעוטין ולא אמרינן אין מיעוט אחר מיעוט

תלתא מיעוטי נמי ממעטי הני תלתא פסולי כדפרישית. ושור היתומין ושור האפוטרופסין וכו' ולא היו מיעוט אתר מיעוט והני וכיוצא בזו בב"ק (מד, ב) שור שור ז' פעמים להוציא שור האשה

ההיא ראמרי' בסנהדרין כהן ולא ישראל מפני שכולן צריכין לכתב לומר א"ר מתניא שניה היא דכתיב מיעום אחר מיעום לאחר מיעוםי ולדעת זו אמרת מיעום אחר מיעום לרבו' וכאן את אמרת מיעום אתר מיעום למעם תחמא אחת תחמא בעשותה [תחמא] הרי אלו מיעומין דמקשי בכל אתר את אבל במס' הוריות מצאתי בפרק ראשון בירושלמי (ה"א) גבי נפש כי

> מפרש במסכת זבחים (דף פ"ד) מפני מה אמרו לן בדם כשר שהרי לן כשר מ"מ כל הגך פסולי דמכשיר ר' שמעון מודה בהו ר' יהודה וטעמא

אתיא כמ"ד התם שחיטת לילה פסולה בבמת יחיד. נמי כשרה שהרי כשר בבמת יחיד כראי' בזבחים (דף ק"כ), איכא למימר [וכתבנוה] מפני שהיא (תמה) [סתומה] ויש לדקדק בה דא"כ נשחמה בלילה בהכשרו תנא אזאת תורת העולה ריבה קא סמיך הדין גמרא דהתם (ובתכפה) בהנך פסולין דחזו לעבוד' צבור וכי דנין דבר שלא בהכשרו מדבר שהוא עול למקומו הואיל ואתקו' לחוץ לומנו ושקבלו פסולין וורקו את דמו ממא הואיל ואשתרי לגבי צבור, ונשחט חוץ לומנו הואיל ומרצה לפיגול, באימורין לן באימורין כשר שהרי לן כשר בבשר, יוצא הואיל וכשר בבמה,

כשר שהרי כשר בבמת יחיד. וזרקו את דמו בהנך פסולין דחזו לעבודת צבור אפילו זר גמור נמי יהא ואתקוש לחוץ לומנו לימא הואיל וכשר בבמה, ועוד דקאמר ושקבלו פסולין שאין יוצא בבמה לא בבשר ולא בדם וכן חוץ למקומו נמי דקאמר הואיל אלא הא קשיא יצא דמה חוץ לקלעים נימא דכשר שהרי כשר בבמה

דעשרה בעינן ד) אבל בשאר דוכתי ג' מיעומין או יותר גדרשין הן כולן - מאינך והא דאוקי בהגך פסולי דחוו לצבור ולא אמר משום דכשרין בבמה עכי מיעוטין מאי אהנו לי ומסתבר' ליה לאוקמי בהני דבעיקר הכשרן נפסלו ואיכא למימר נשחטה בלילה ויוצא דמה ליכא לאכשורי (בשרן) דאי

ואתקוש משום דכל היכא דמשכח הואיל בפנים לא מייתי ליה מבמה, כנ"ל. - למימר' דודאי לא ירדו. דבהא פשימא ליה דליכא למילף מינה שזה ודאי דבר שעקר הכשרו כן הוא

ולית להו הכשר בכשרין שפי מפסולין לעולם ודקאמרת הוץ למקומו הואיל ופסח וחטאת כולהו כיון דבפנים נמי אשכחן בהו הכשרא לא צריכא ליה ובתוספות מאריכין בע"א, וניתנין למעלה שנתנן למטה וכן בחוץ ובפנים

דף מא

כולם וכל שהוא פסול בבהמת חולין מיעט בבהמת קדשים לפסול ולומר ירדו הילכך ע"כ מוקמינן מיעומא בבהמת קדשים וכיון דשקולים הם יבואו בבהמת תולין (דכולהו מעלמא) [דחולין מאמו] נפקי אפילו לענין שאם עלו בימרי כיון שמקרא א' מרבה ומקרא אחר ממעט וא"א להעמי' המיעוט ביוצא דופן שאם עלה ירד מיהו אין במשמע תורת העולה לרבות כל העולי' והא ראמרינן חד לבהמת קדשים. פי' ראע"ג דהאי וואת לא מיתר

ודרבא בשלא הלכה הוא דקאמר והתם לא הוה צריך למימר חיישינן אלא הכי ש"מ דכל היכא דאולא בכרעא מותרת בתרומה דודאי שדתיה לכוליה במומא, אי הכי חיישינן שמא נשתיי' מיבעי ליה אלא ודאי מדלא קאמר ואקשינן מכלל וכו'. וכי תימא דילמא אשתייר ומספיק' אסרינן לה

שאפילו אם עלה ירד דמיעוטא הכי משמע שאם עלו נמי ירדו.

דף מב

א"א הוא.

מפני שדרכה לצאת ועשאו' כנבל' עוף טהור ולמיסמך גוירה דרבנן אכעין הוו גוורין בהו שמטמא.

עשאוה כגבלה עוף טהור. ויש לפרש דה"ק חכמים גורו על טומאה זו דאורייתא קאמר שאלמלא שמצינו טומאה בלועה מטמאה בראורייתא לא

דף מג

אלא משום דשמואל דכיון דאינו יורה כחץ בשעת טומאתו אינו מטמא אבל דרבא ל"ק דאיהו לא משום ספיקא דבתר עקירה אזלינן בלחוד מספקא ליה להא מילתא מהא דאמרן ונעקר ממנה דם בירידה טמאה בשלמא בעייא הא ראמרינן את"ל בתר עקירה אולינן לחומרא. ק"ל אמאי לא פשטה

ומיהו ובה שנעקרו מימי רגליה דמיא לההיא אלא דהתם מצי נקיט להו והא ואיכא למימר משום דכיון שטבל בנתיים א"א שלא בטלה הרגשתו הא דאמרינן גבי ירד וטבל את"ל בתר עקירה אולינן קשיא.

דוף מז

דקאמרינן ביה את"ל סרכא נקט.

ברישא ואע"ג דהאי תירוצא לאוקומי יש זכייה לעובר אתמר בפ' מי שמת עולה ביה טיפה דמלאך המות ותתיך לה לסימנים אבל נהרגה איהי מתה ברישא דתנן בן יום א' וכו'. ומפרקינן ה"מ מתה דאגב דולד זומר חיותיה הולד תחלה והוינן בה למימרא דאיהי מתה ברישא והא קי"ל דאיהו מאית (דף ז) אשה היוצאת ליהרג מכין אותה כנגד בית הריון שלה כדי שימות מ"ם דאיהו מיית ברישא. פיר' ודוקא מתה דקאמרינן בערכין פ"ק

והא דתנן וההורגו הייב. ודוקא בן יום א' אבל עובר לא דלא קרינא מברייתא דקתני מכין אותה כנגד בית הריון ולאו למימרא דהכי הוא בודאי. מיהו קושטא הוא ולהכי הוינן מינה ומפרקי לה התם. א"ג למ"ד הכי מקשי

מפני נפש אלמא מעיקרא ליכא משום הצלת נפש וקרא נמי כתיב דמשלם סכין ומחתכין אותו אבר אבר יצא ראשו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש ביה נפש אדם וה"ג אמרינן בסנהדרין (עב, ב) האשה שמקשה לילד מביאין

דמי ולדות.

ואמאי מחללין שבת כיון שאינו קרוי' נפש. על המשבר ומתה בשבת מביאין סכין וקורעין אותה ומוציאין ממנה הולד ואיכא דקשיא ליה מההיא דגרסינן בערכין (ז, א) האשה שהיא יושבת

על המשבר היא ולא אמרינן התם דכילוד הוא אלא גופא אחרינא הוא המשבר ג) ועוד דהכא בן יום א' תנן וקרא דגבי דמי ולדות אפילו ביושבת אחרינא הוא כראיתמר התם בערכין במקשה לילד לא בעינן יושבת על וליכא למימר התם ביושבת על המשבר דוקא משום דכיון דעקר גופא

> נפש אדם עד שנולד כדאמרינן. למלינן לולד כדמפור' התם אבל לענין לידה דבר ברור הוא שאינו בכלל מגם שניהם דאפילו קודם שתש' על המשבר כלל אי לאו קרא דגם לא הוה קאמרינן לומר שממתינן לה עד שתלד ואח"כ ממיתין אותה ולא מיתרבי

> ישראל מת אין מחללין עליו. עליו את השבת לאו לאפוקי עובר אלא גוומא היא כדי לומר דוד מלך שבתות הרבה והאי דאמרי' במס' שבת (קנא, ב) תינוק בן יום א' מחללין ולאו קושיא היא התם אמרה תורה חלל עליו שבת אחת כדי שיקיים

דף מה

ולכשיגדיל בגט סגי לה והתניא עשו ביאת בן ט' כמאמר משמע דמדאודייתא 🗈 ביבמה ביאת שוגג כדמויד וכבר פירשתי בפ' האשה דבה (יבמות צו, ב).

ליורשה וליטמא לה אלא שאינו נותן גט עד שיגדיל וכן נמי מדהוינן בה - בדין שהרי ביאתו ביאה לכל דבר ואע"פ שאין לו דעת הא רבי רחמנא מדחון בן מ' שנים ויום א' שבא על יבמתי קנאה. משמע קנאה לגמרי קנאה לגמרי ובגט סגי לה אלא שהם גרעו כת ביאחו ועשאוה כמאמר וכן

דף מו

בפ' בא סימן. לומר דלא ממאנה וחוקה נמי היא ומהניא חוקה לנשים בודקת אותן כדלקמן ראמרינן כי קאמר רבא חוקה למיאון לאו דחוקה אצטריכא ליה להכי אלא מטריחין עצמן לבדוק שלא תמאן ואם חששו היינו בודקין. א"ג אע"ג הביאה שתי שערות. איכא למימר כי קאמר רבא חוקה לומר שאין ב"ד בעלמא סגי והוה ליה למימר קטנה שהגיע לכלל שנותי' אינה ממאנת שמא וכי קאמר רבא הזקה למיאון. אי קשי' למיאון למה לי חזקה בחששא

בתוך זמן ולא בעל אתר זמן דהוה דרבנן. היכי משכחת לה ורבי' הגדול השיב נפקא מינה להגיעה לכלל שנותיה וקדש והראשונים שאלו א"כ הא דאמרינן התם בודקין לה לחליצה ולמיאונין

אם הגיעה לכלל שנותיה והביאה סימנין לא מצינו בגמ' דינה מפורש ויש דמשהביאה אותן בין בבדיקה בין בחוקה אינה ממאנת וקטנה שלא נודע לא ממאנה ולאו למימרא דבריקה צריך אלא בדיקה זו היינו שערות לומר יהודה דאמר עד שירבה שחור על הלבן קמ"ל בודקין ומכי אתיא שערות מאמרו מקצת המחברים בודקין למיאונין היינו כראיתמר עלה לאפוקי מדר' ואלמלא שזה דבר ברור יכולין אנו לפטור עצמינו משאלה זו במה

> הדברים מטילין אותה כחומרא כדין הספקות. ואל"פ שלא בעל אלא קוד' ומן ולא תלינן בשומא לקולא וה"נ לשאר שכוללין אף בזו בכלל בודקין למיאונין ואם הביאה סימנין אינ' ממאנת

> אוכלת תחלה בהפרתו הרי עדיין קידושי' תלויין והגדר גדר גמור. תירוצא לא אתיא כרב הונא דאמר הקריש ואכל לוקה שא"כ היאך היא אף הוא אינו מפר שלא נדרה על דעתו שמא סבורה היא לצאת ומיהו האי נתקיימו קידושיה יפר נדרה שעל דעת כן נדרה ואם לא נתקיימו הקדושין מיפר שכיון שלא קנה קנין גמור אינו מפר שמתחלה מתלא תלי נדרה אם נדרה שאם הקפי' הבעל לא יחול נדרה ומיהו משלא בעל משהגדילה אינו והא אין הבעל מפר בקודמין כדר' פנחס וכו'. פי' והא נמי על דעת כן

> בתלמודא דהדר ביה מתירוציה קמאי ולא אתמר בהו "אלא". פירושא עיקר ואפילו למאן דלא גריס אלא ה"ג מתפרש דבכמה דוכתא שעל דעתו גדרה מכיון שהוא חיי' במוונתיה ועומדת תחתיו ומשמשתו והאי מפר אלא שעה ראשונה ואעפ"כ אתיא הפרה דידיה ומבטל נדרה דאורייתא ויש שגורסין אלא כדר' פנחסולא וכו'. כלומר לעולם בשלא בעל ולא

रान धा

התחתון עד שלא בא העליון כלומר העליון השנוי שאלו לדברי רש"י סימן

עליון אצמל דסליק מיניה משמע וליתא אלא אבוחל.

הא דחניא שנה האמורה בקדשים בבחי ערי חומה וכו'. כולן מעת לעת מיום ליום קאמר וקראי דמיום אל יום נסיב בגמרא והני כולהו דמיום אל יום שיין הן אבל מעת לעת ממש בעינן בקדשים כדאמרינן בפ' שני דובחים (רף כה ע"ב) זאת אומרת שעות פוסלות בקדשים. וכן בבתי ערי חומה בעינן מעת לעת ממש כדאמרי' בפ' בתרא דערכין. אבל שבבן ושבבת דפירקין דייצא דופן לא בעינן מעת לעת כדאיתמר לעיל (רף מד ע"ב) ערב ראש השנה דג' איכא בנייהו וכן לענין עבר עברי לא שמענו. כך מפורש בתוספות.

פרקו בא סימן

रान धरा

הא דתנן ד' מאיד אומר לא הולצין ולא מתיבמת. ר"מ לטעמיה דאמר (לעיל לב, א) קטן וקטנה לא חולצין ולא מיבמין. והא דקתני סיפא ותכ"א או חולצת או מתיבמת מפני שאמרו לאו דוקא מתיבמת דהא לרבנן קטנה נמי מתייבמת אלא איידי דקתני בדר' מאיד חליצה ויבום וקתני להו בכל דוכתא נקט נמי הכא חולצת או מתייבמת.

הפרק. וק"ל בשלמא נאמנת לומר גדולה היא שלא תמאן ואינה נאמנת לומר גדולה היא שתחלוץ ניחא אלא קטנה שלא תחלוץ פשיטא דנאמנות דאפילו שחקא א"נ אמרה גדולה היא אינה חולצת וקטנה היא שתמאן אמאי אינה נאמנת ואפילו נאמנת אמאי צריכה והא אמרת צריכה לומר גדולה היא שלא תמאן.

לעדותה היא והכי קתני נאמנת לומר גדולה היא שלא תמאן במקום שאנו צריכין לעדות (גדול) שלה שאלמלא עדות אשה זו ממאנת היא שבחזקת אשה אשה אשה אינות אשה או ממאנת היא שבחזקת היא שבחזקת אשה אונים לעדות אשה אונים לעדות אשה אונים לעדות אשה אונים לעימר במקום שהוצרכנו

זו לומר הביאה אותן ואינה ממאנת שמא נשרו.

וכן נאמנ' לומר קטנה היא שלא תחלוץ במקום שאנו צריכין לעדות קטנותה כגון שברקנו אותה ומצינו בה שערות אם אמרה אשה לפני זמן הביאתן נאמנת והיינו בדיקה דלפני הפרק ואגב אחרינא נקט להא. א"נ שלא תאמר כשהיא עדיין לפני הפרק נאמנת דעדיין בחזקת קטנה היא אבל לאחר שהביאה שערות והיא בזמנה והוחזקה גדולה בפנינו שמא תאמר אינה נאמנת לומר קטנה הוא שתוך זמן היו בה. וקמ"ל.

אבל אין אשה נאמנת לומר תוך זמן קטנה היא שתמאן אם הוצרכנו לעדות זו כגו' שנמצאו בה שערות והוא שבעל בתוך זמן דה"ל ספק האורייתא ואע"ג דהכא ליכא למימר שמא נשרו דהא אכתי תוך זמן זה הוא מיהו כיון שהיא גדולה בפנינו אין האשה נאמנת להקל בשל תורה לומר שומא הן וכן אינה נאמנת לומר גדולה היא שתחלוץ.

ולהך לישנא דאמרינן ואב"א ר' שמעון ולאחר הפרק ולית ליה חוקה דרבא וה"נ קתני נאמנת לומר גדול' היא שלא תמאן ואפילו אין בה עכשיר שערות וקטנה היא שלא תחלוץ אפילו היו בה אבל אין נאמנת לימר קטנה

היא שתמאן כשהיו בה ובעל כדפרישית ולא לומר גדולה היא שתחלוץ.

ומצינו נוסחא אחרת. "ונאמנת אשה להחמיר אבל לא להקל כיצד גדולה היא שתמאן גדולה היא שתחלוץ". וכן גרסת רבינו הגדול ז"ל

בהלכות. ונוסתא ישרה היא ופירושא נאמנת להחמיר לומר גדולה היא לענין מיאון ואינה נאמנת להקל לומר גדולה היא לענין חליצה כלומר מיאון וחליצה היינו להחמיר ולהקל מיאון היינו להחמיר חליצה היינו להקל.

೯೬ ಜಿಲ

מוציא בשר למי הטאת ופסול משום גסטרא. יש מקשים, ואפילו בלא מכניס ומוציא היאך יהיה כלי הרס כשר למי הטאת והלא שנינו במס' פרה כל מעשיה אינן נעשין אלא בכלי אבנים ובכלי גללים ובכלי אדמה. וי"ל ההיא מעלה בעלמא היא משום שמטמאין היו הכהן השורף אותה להוציא מלבן של צדוקים שהיו אומרים במעורבי שמש היא נעשית אבל מכניס פסול דין תורה הוא.

וי"מ שעד שלא נחנו אפר במים היו מעשיה בכלים הללו שאין מקבלין מומאה אבל משנחנו אפר לחוך המים שוב אינה מקבלת טומא' כדאמרינן בעלמא א) מי תמא' שנגע בהם שרץ מהורין וכיון שכן בכל כלים היו נוחנים ואפילו בשל חרם ולכך פסלו מכניס.

הא ראקשי' תנינא הרא זימנא הכל כשרין לדון דיני ממוני' וכו'. ק"ל דהא כולהו תננהו כל הרא והדא בדוכתא כדפריש בגמ' (לקמן נ, א) כל שחייב בפאה הייב במעשרות ממתני' דהתם וכן כל שיש לו ביעור יש לו שביעית והכא ודאי אגב גררא דכיוצא בו קתני להו וא"ת לרב יהודה פרכי' הא לאו מילתא היא דהא רב יהודה פרושי קא מפרש להו דהכא והתם חדא קתני ועוד דהא עיקר מתני' מצרכי' הדא לגר וחדא לממור.

ר"ל למימרא דרב יהודה ודאי ק"ל למה לי לפרושי תרתי זימנא ומחרצי' דלא איתמר ממזר אלא גר איתמר כך פי' בתוספת והביאו דומה לה משבת פ' ח"ר עקיבא דקאמר וצריכא על מימרא דרב יהודה אמר שמואל דאמר הלכה כר' עקיבא דכל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש אינו דוחה את השבת וכו' ואינו מחוור לי שאם אין המשניות מיותרת מנין לו לרב יהודה לפרושי חדא לגר וחדא לממזר. וי"ל דרב יהודה סברא דלפשיה קאמר דכולהו פסולין שהן ישראל כשרין לדיני ממונות ולא מיפסלי יוחסין אנא לדיני נפשות.

> וה"ג וכן בנוסח' אי' בסנהדרין (לו, ב) וצריכא דכי אשמועינן ממוד משום דאתי מטפה כשרה ואי אשמועינן גר משו' דראוין לבא בקהל וכשירין לדיני ממונו' מצרכינן דרב יהודה אהכל כשרין דרישא קאי. וקאמר לאתויי ממוד דכשר אבל אין הכל כשרין לדון דיני נפשות אלא כהנים וכו' פשיטא לנר ולממוד ואפילו חלל כולן פסולין הן וכדקתני סיפח התם ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות אלא כהנים ולוים וישראלי' המשיאין לכהונה וחלל אינו מן המשיאין לכהונה.

> רי"א דאסיפא קיימינן לומר דממור וגר פסולין לדון נפשות וכן כתוב כאן בנוסחאות וצריכא דאי אשמועינן גר משום דאתי מטפה פסולה וכו' משריין לדיני נפשות דלאשמועינן דאפילו גר וממור כשרין לדיני ממונות לא קאמרינן דהא בגמר' דיני נפשות מצרכינן כדאמרינן דאי אשמועינן גר משום דקאתי מטפה פסולה ולהכי פסול לדיני נפשות אבל ממור דאתי מטפה כשרה אימא לא וכו' וכיון דלא אשמועינן אלא גר וממור ש"מ דחלל כשר אפילו לדיני נפשות. והא דקתני בסנהדרין ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות אלא כהנים ליים וישראלים המשיאין לכהונה הא פריש רב יהודה דלמעומי ממור וגר אתי אבל חלל אינו בכלל.

> ואינו נכון כלל דחלל נמי בהדיא ממעיט מהתם ועוד דתנן אין בודקין מן הסנהדרין ולמעלה ומפקינן לה מדכתיב ונשאו אתך בדומין לך. והם דוחין לזו דהתם בממונין סנהדרין קבועים אבל כשר הוא להושיבו בדיני נפשות ולמנות עמהן אע"פ שאינו משיאו לכהונה.

> וכן ב) פירש"י ז"ל הא שאמרו ביבמות (קב, א) שאם היתה אמו מישראל דן ואפילו ישראל [דהוא דיני נפשות] ורבינו יצחק בעל הלכות ז"ל פי' לזר [דמתני'] בשאמו מישראל במס' סנהדרין, וכבר פרשתיה שם ביבמות (מה,

שחיטה אבל הכשר שרץ צריך ולצדרין קתני הכשר כדפרישי". בחלב של שחיטה הוא ואינו צריך הכשר מים עכשו מפני שכבר הוכשר בדם שהרי נבלת טמאה בכל מקום צריכין מחשבה ואין חלבה חלוק מבשרה אלא טרפה יעשה לכל מלאכה וא"א נמי בחלב של טמאה שהיא צריך מחשבה מים ושרץ שהוא אין סופו לטמא טומאה חמורה דכתיב וחלב נבלה וחלב לצדרין קתני ואין אתה יכול לאומר' בחלב נבלה דא"כ צריך הוא הכשר אינו צריך הכשר מים שכבר הוכשר בדם שחיטה אבל הכשר שרץ צריך לא הכשר מים ולא הכשר שרץ מפני שסופן לטמא טומאה חמורה. והחלב צריכים לא מחשבה ולא הכשר. פי' נבלת בהמה ונבלת העוף אינם צריכים

ובנוסח המשניות נמי אין בהם חלב בסיפא. למחשב' והבשר קודם למחשבה לא הוי הבשר כדאיתא בהעור והרוטב. צריך מחשבה הכשר נמי צריך שלא הוכשר בשחיטה מפני שקרם הכשר צריכה מחשבה ואין צריכין הכשר ולא גרם בה חלב כיון דחלב בכפרים ובסיפא גרס' נבלת בהמה ממאה בכל מקום ונבלת עוף טהור בכפרים

מצות אין מברכין לאחר עשייתן. פי' ר"ת ז"ל בספר הישר שלו שלא אמרו אלא בתפילין אבל בציצית ושאר הא ראמרי' לבני מערבא דמברכין בתר דסליקו תפילייהו לשמור חקיו.

פי' חכמי הצרפתים בשמו ז"ל. מברך בשעת סילוקן בלילה שהוא מקיים עשה ואין לך כן בכל המצוות, כך והטעם לוה מפני שמניח תפילין לאחר שקיעת התמה עובר בעשה הילכך כר"א [לפנינו שם לא בדא ואם הגירסא נכונה כר"א קאי על למטה ע"ש] כמ"ד בחוקת תפילין הכתוב מדבר ברם כמ"ד בחוקת הפסח הכתוב מדבר לא על הנחת תפילין. וכשהוא חולצן מהו אומר ברוך וכו' לשמור חקיו ואתיא אומר בא"י אמ"ה על מצות תפילין וכשהוא נותן לראש מהו אומר אקב"ו מדון עליהן ר' זירקן בשם ר' יעקב בר אידי כשהוא נותן של יד מהו והביא ראיה ממה שאמרו בירושלמי בפ' היה קורא בתורה כיצד הוא

דמברכי אמצות וכו'. מתני' לאתויי כל שאר המצות. ועוד יש נסחאות שכחוב בהן ולבני מערבא ולבני מערבא דמברכין בתר דמסלקי תפילייהו מאי איכא למימר מאי קושי' ועדיין אינו מחוור, דא"כ הא דאמרינן בשמעתין לאתיי מצות ומקשי

אלא נראה לבני מערבא ה"ה לכל מצות שטעונו' ברכה לאחריהן וו"ש

בלילה עובר ולא לילות וכך סמכו שם בירושלמי ר' אבהו בשם ר' אלעזר הנותן תפילין בירושלמי דאתיא כמ"ד בחוקת תפילין הכתוב מדבר וכתיב מימים ימימה היו מסלקין ביום היאך יברך הלא מצוה להניחן ולא לסלקן. ולפיכך אמרו תפילין הוא וא"כ סלקו אותן בע"ש ובערבי י"ט לד"ה מברכין היו אבל אם משום עשה שבהן אלא משום שכבר נגמרה מצותן דקסברי לילה לאו זמן לומר שאין בני מערבא מברכין אלא כשהן מסלקין אותן בומן ערבית ולא חקיו אבל שאר כל המצות אין מברכין אלא לשמור מצותיו ובודאי נראה ובלת בהמה טהורה בכל מקום וובלת העוף הטהור והחלב בכרכים אינם – בירושלמי אתיא כמ"ר בחוקי התפילין לא הקפידו אלא על הלשון דלשמור

לאחר שנגמר המעשה. מעון במצוח כיוצא באלו שאינן מעונות ברכה מפני שאין לשין לאחריו אלא כיוצא בהן שעשייתן גמר מלאכתן מברכין וזה שלא העמידו משנתינו דיש והיוצא מן הסוכה אבל בלילה מברכין על ציצית וכן לאחר שופר ולולב וכל מברכין על כל מצוה שאין סילוקה גמר עשייתה כגון פושט ציצית ביום בעשה מה טעם ושמרת וכו'. אבל נאמר לפי"ו הענין ולפ"ו הפי' שאין

שפיר דמי. מערבא לא נהגינן הכי במתיבתא ומיהו אי בעי אינש למיעבד כבני מערבא להלל ומגלה ותורה בצבור וראינו לרבינו האי גאון ז"ל שכתב בהא דבני כתקנת חכמים. אבל בגמר מצוה בכל מצוה נגמרת מברכין היו ודמיא להו בלורא בתורה ובצבור מפני שהוא מצוה לגמור כדי שיהיו ג' או ז' קוראים חייב בה והוא מסלקה ממנו שא"כ מצינו חוטא ומברך ואין לך כן אלא ווה הלשון נכון הוא שאין הדין נותן לברך לאחרי' במצוה שעדיין הוא

שתיהן. שלא שה ולא כדברי רבי' הגדול ז"ל שפירש לא שה מברך א' בלבד על וכשהוא מניחן אומר אקב"ו על הנחת תפילין בכל מקום מזכירין כן אע"פ באמוני עפילין לשמו כשהוא לובשן אומר בא"י אמ"ה על מצות תפילין הענין הזה בפרק הרואה ואמרו העושה תפילין לעצמו אומר בא"י אמ"ה שהצריך לברך א' של יד וא' של ראש אף על פי שלא שח. וכן החזירו שם ולשון הירושלמי שכתבנו נראה שמכריע כדברי בעל הלכות ז"ל

דגמ' דילן עבדינן או שענין הירושלמי במניח א' מהן ולא במניח שתיהן. בגמרא דילן אבל במסקנא אסיקו אביי ורבא לא שה מברך א' ואנן כמסקנא אלא שיש לנו פתחון פה לומר דגמרא ירושלמי ס"ל כדקס"ד מעיקרא

7 12 22

אע"ג דקיימא לן כרבנן **עד שיהו שתי שערות במקום אחד.** מיהו שתים על גבי קשרי אצבעותי' של יד ושתים ע"ג קשרי אצבעותיה של רגל גדולה היא דלא פליגי רבנן עליה דר"ש בהאי.

ותמהני על הרב רמב"ם פאסי ז"ל שכתב ב' שערות אלו צריכים שיהיו במקום הערוה ובשמעתין משמע אפילו על יד ורגל או בגבה. וי"מ גבה וכריסה במקום ערוה וכריסה למעלה עד מקום ערוה וכן שמעתי בשם ר"ת מיהו ביד ורגל סגי.

הא דאמרינן מ"ד כל כה"ג מביאה קרבן ונאכל קמ"ל. נראה לי שאין

שהוא מתקן הלבותיה לידי זיבה. פ' רש"י ז"ל לענין זיבה הוא מיקל לדידיה היכא דלא חואי ביום לא תלינן כתמה בראיתה ומונה ימי נדה מיום ראיתה ואין ימי זיבה מתחילין עד יום ח' לראיתה ולרבי מונה מיום מציאת כתמה ואף להקל ולטבול לילי ז' לכתמה אם פסקה ומיום ח' לכתמה אמרינן יום זוב הוא ונמצא רבי מחמיר לענין זיבה דכי חזיא בח' לכתמה אמרינן יום זיבה הוא וצריכה לשמור יום כנגד יום ולרשב"א סוף נדה הוא ואין צריך שימור ולא נראה דהא רשב"א כיון דלא תלינן כתמה בראיתה מקולקל' היא לכתמה אמרינן.

ול"א פי' בה שהוא מתקן הלכותיה לידי זיבה שהוא מחמיר וחושש לכתם משום זוב בג' גריסין ועוד אי נמי שאם ראתה שנים והוא צריכה שימור. וכן בכל שלשה רצופים שתראה חוששת לזיבה וצריכה נקיים נמצא שהוא מתקנה ומוציאה מכל ספק זיבה ואני מעותה שאיני מוציאה מידי ספק כלומר נראין ומטין כדברי המחמיר.

ואף לשון זה אינו עולה דלמה לידי זיבה לכל דבר הוא מחמי' שהרי רבי מטהר' ליום ששי לראי' ולרשב"א ליום שביעי. ועוד ק"ל כיון דקי"ל (נט, א) כתמים דרבנן ובראית כתמה אינה מטמאה היאך רבי מונה לה משעת כתמה והלא ביום ראיתה היא תחלת נדה וממנו ראוי למנו' דבר

> לפרש "קמ"ל" דאינו נאכל אבל מביאה קרבן כמו שכתבו רבים. דהא כתמים דרבנן הם ואפילו בידוע שמגופ' חואי דבר תורה מהורה ואינן מביאין לא לידי זיבה ולא לידי נדה כדאית' לקמן בפרק הרואה. אלא ע"כ נפרש קמשמע לן דאינה מביאה קרבן. ולא נאכל שני ימים וחלוק דומיא דג' חלוקין.

ויש לדחוק שכיון שראתה שנים וצריכה שימור בשלישיאף על פי שאין דין הכתם לטמא בתחלה כיון שדבר ברור הוא דמגופה חואי בדין הוא שתעשה זבה גמור' שהרי לא עלתה לה שימור. ואין זה נכון.

תורה. וכראמרינן בפרק קמא (ו, א) ברואה כתם ומקולקל' למנינה ואינה .

מונה אלא משעת שראתה.

לפיכך נ"ל שלא תלה רבי אלא כתמה בראיתה אבל ראיתה בכתמה לא, כתמה בראיתה לומר שאינה מטמאה עצמה וקדשים למפרע ואינה מקלקלת למנינה מיום לבישת החלוק אבל מכל מקום עיקר מנין נדה וזיבה מיום ראיה בדין תורה וחוששת נמי ליום. מציאת כתמה כדין דבריהם.

לפיכך אמרו שהוא מתקן הלכותיה לידי זיבה כלומר שאינה תולה כתם בראיה אלא במקום שאין הילוק ספיר' זיבה ביניהם כך דהיינו אותו יום שמנין ימי נדה וזבה אחד הוא בין לכתם בין לראיה ונמצאו כל הספירו' ראויו' כדין תורה משעת ראיה וכשהוא מעת לעת הוא רואה אינו תולה ונמצא' מקולקל' לכתם ומונה משעת ראיה נמצא כשהוא אומר תולה מתוקנת לגמרי. וכשהוא אומר אינו תולה היא מקולקל' לגמרי.

אבל רבי אפי' בשעה שהוא תולה כתמה בראיתה הוא מעותה לידי זיבה שהרי אסורה לשמש עד יום ז' לראיה שהוא ח' לכתמה. ואם ראתה בו ביום חוששת לזיבה בודאי נמצא לרבי שאפילו בשעת תקונה כלומר שהוא תולה הוא מעותה שתולה כתמה בראיתה ואינו תולה ראיתה בכתמה ולא השוה מדותיו כנ"ל וסליק שפיר.

11 21

והא דאקשינן הני ארביס' הור. מפורש ברברי הר"ר אב"ר ז"ל דהכי מקשה בשמנה ימים הרביעיי' למה תשמש שבעה והלא צריכה היא לשמור יום א, לספיר' עשירי ואחד עשר של ימי זיבה שראתה בהן בשמונה השלישיים וכדאמרן ברישא דהיינו שימור בעו ופריק רב אדא זאת אומרת ימי נדה שאינה רואה בהן עולה לה לימי זיבתה כלומר של זוב קטן, ולפיכך יום א' של ח' רביעיים שהשלימה בהן ימי נדתה עולה לה לספיר' שמיר' של יום עשירי שאמרנו. ואין דברי רש"י ז"ל נוחין בזה.

אבל דבר שהכל מודים בו שאין ימי נדה מתחילין עד שתספור נקיים.

ובואו ונצווח על הרמב"ם פאסי ז"ל שכתב בחבורו שהאשה שראתה תחלה מונה שבעה לנידתה וסמוך להן אחד עשר ואח"כ מונה ז' לנדות אעפ"י שאינה רואה בהן ואחריהן אחד עשר ואם ראתה בהן הרי היא זבה וכן כל ימיה ואם קבעה לה וסת תחל' הוס' הוא יום נדו' וממנו מונה שמונה עשר ומונה שבעה לנדותה אף על פי שלא ראתה ואם ראתה אחריהן באחד עשר זבה היא.

עוד שבש וכחב שאפילו ראחה ט' וי' ואחד עשר ושנים עשר הרי זו זבה ותחלת נדה וכל אלו דברי הבאי שלדבריו לא חמצא לרואה שבעה טמאים ושבעה טהורים שחשמש אלא שבוע שני ולסוף חשעה שבועות משמשת ששה ימים בשבוע העשירי וחמשה ימים בשבוע שנים עשר ופתחה של זו לסוף אחד עשר שבועות ובגמרא אמרו רביע ימיה ולא קיים אלא בתוך כ"ח הא'.

רכן לדבריו בשמונה ימים ממאים ושמונה מהורים אינה משמשת תמשה עשר יום אלא מתוך שמונה וארבעים ראשונים אבל בשמונה וארבעים שניים אינה משמשת אלא שלושה ימים וכיון שלא אמרו משמשת ארבע עשר יום מתוך שנים ושלשים או משמשת שמונה עשר מתוך ל"ו וכן כיוצא במנינן הללו ש"מ שפתחה של זו מ"ח ומכאן ואילך חוזרת חלילה.

וכן האשה שראחה עשרה ימים ממאים ועשרה ימים מהורים אין זיבחה ושימושה שוים אלא פעם אחת בלבר לפי דברי הרב ז"ל שהרי כשהיא חוזרת ורואה כן בשניה בשמונה ימים מהורים נשלמו ימי זיבה ראשונה והתחילו ימי נדה נמצא שבעשרה ימים ממאים השניים חמשה ימים מימי זיבה ואין ימי חמישה בטהורים אלא שלשה וכן למאה וכן לאלף למה מנה חכמים שבעה לנדה והשאר לזיבות והלא נעשה , היא נדה אף על פי שלא ספרה לזיבה. ועוד לדבריו מצינו אשה רואה יום אחד מסוף ימי נדה יושבת עליו

ששה ימים מימי הזיבה ואין לנדה ספירה אלא בימיה.

וכן שנויה בכמה מקומות במסכתא זו שהרואה יום מ"א לזכר ופ"א לנקבה הרי היא תחלת נדה ואין מונין לימים שמקודם לכן והטעם לפי שכבר נשלם המניין.

והרב ז"ל הורה ביולדת שמפסק' ומתחלת למנות מתחל' ראיה שלאחר מלאת ולדבריו צריך הוא להביא ראיה מן התורה לשנוי זה שהוא משנה היולדת משאר נשים שאפילו כשאינן רואות הן מונות ימי נדה וזיבה כאלו הן רואות.

ועוד דהא בפ' בנות כותיים אמרי' דלכולי עלמא נדה ופתחה מכ"ז מנינן ואם היינו מונין משעת ראיה ראשונה כ"ז בימי זיבה קאי לה.

וער מהא דתנן היתה למודה לראות יום מ"ו ואוקמה שמואל מ"ו לטבילתה שהן כ"ב לראייתה וכו' ואם אתה מונה כל ימי נדת זובם לתחלת קבעה וסת בכך שאין האשה קובעת וסת בי"א כדאיתה התם בשלהי בנות לרב הונא בריה דר' יהושע דקשיא דאמר אינה חוששת בתוך אחד עשר לרב זה במס' זו.

ותמהיני עליו אם העביר עיניו בפתחי נדה במס' ערכין דתנא רבנן טועה שאמרה יום אחד טמא ראיתי פתחה שבעה עשר פירש שאפילו היו תחלת ימי נדות הרי השלימה עליו ששה ועוד י"א אחריהן נמצאת חוזרת לתחלת נדה וכל שכן אם היה בימי זיבה שכבר עברו ימי זיבתה וימים שהיתה ראוייה להיות נדה ואלו לדברי הרב ז"ל א"א דהא איכא למימר שאותו יום בתוך אחד עשר היום וכשעמדה אחריו שבעה עשר נמצא עומדת בימי הזיבה למנין הראוי וכן כל השמועה ומדאמרינן התם נמי חמשה וארבעים ימים ממאים ראיתי וכן כולם אשתמע בהדיא דמשעה שנעשית זבה גדולה אינה נעשית נדה לעולם עד שתספור שבעה נקיים שלה. ואין לי להאריך.

וכן יש שבושין בחבורי הראשונים בקצתם כגון רב סעדיה שכתב שכל אחד עשר יום שבין נדה לנדה בשלשה ראיית בשלשה ימים נעשית זבה גדולה בין ברצופין בין במפוזרין. וזה טעות מתפרש כאן ובכמה מקומות דרצופין בעינן ולא מפוזרין ועל כיוצא בדברים הללו ידוו כל הימים שהתורה משתכחת מלומדיה ואין אדם מוציא הלכה ברורה במקום אחד.

712 27

ולמה הוצרך לומר כן לפי שאלתנו זובו טמא למה לי. אמר ר' יהודה מרסקרתא סלקא דעתך אמינא שעיר המשתלה יוכיה

קשה עליו בק"ו והוצרך לומר שמדין ק"ו נמי לא אתי בך מפרש בתוספת. ר' יהודה מדסקרתא לא שמע אותה והשיב לתרץ דאיצטרך זובו טמא והיה ובר". תימא הוא למה חזר והזכיר הטעם שדוחה סברייתא קל וחומר שלו – היתה שנויה בבה"מ ורבא לא היה יודע אותה כמ"ש בפרק בנות כותיים וכן ויש לומר שזו הברייתא השגויה למעלה שעיר המשתלה יוכיה לא

7 | 21

ומשום דרישא מקצר ועולה. הוא אלא באוכל (מומאה) [תרומה] הוא דמתוקמא דומיא דרישא דמתניתין אמר ר' יוחנן במהלך ובא על פני כולה. ה"נ איכא למיחש דלמא טמא

ווו אינה קושיא שהמהלך ובא על פני כולה היכי שעובר בכל השדה בכהן שלהם אוכל תרומה שם כך נמי נאמנים על הסככות במהלך שם ואוכל. את הנפלים ואינן נאמנין על הסככות הא ודאי כשם שנאמנין על הנפלים ותמה הרב רבי שמואל ו"ל אלא מתניתין דקתני נאמנין לומר קברנו שם

נאמנין הן ואף על גב דאיכא למיחש לבקיאות דיצירה כן נראה לי. האילנות אינו נאמן עליו דלית להו דין אהל בסככות ופרעות אבל בנפלים ונאמן על גופו של קבר הא על טומאות הסככות כגון שמיסך תחת אחד מן שאפילו לא היה הכותי חושש לאהל הסככות נטמא בקבר עצמו אם היה שם

והלכך ודאי אינן נאמנים עליהם אפילו עושין בהם מעשה. ורוחב שהרי פירשנו שאהל הסככות עצמו מדבריהם והם אינן גוזרין כן וליכא לפרושי מהלך ובא על פני כולה שהולך תחת הסככות אורך

교도신 교 האשה שהיא עושה

האשה אלא בעומדת. והשתא ראשמועינן ברייתא דר"ש אפילו ביושבת יושבת. ואיכא למימר מעיקרא קס"ד שאין חוקת דמים שוים מי רגלים מן - משמע ליה טפי ועדיף מדיוקא דמתניתין.

בראמרי' בסמוך כיון ראמר ר"ש חוקת דמים מן האשה ל"ש עומרת ול"ש מן האיש דל"ש עומרת ול"ש יושבת. א"ג איכא למימר דפשמה דברייתא הא דאיבעי לן יישבת מה לי א"ר שמעין. קשיא ותיפשוט ליה ממחני' אפשר דאתי דם ממקור א"כ הלך אחר חוקתך שחוקת דמים מן האשה ולא

ם אב

נכון כלל. שהיתה כבר וזה הפי' נכון ולשון הגמרא מוכיח אבל הפי' שפירש ר"ש אינו מהן כבר בעל' כתם ולבשו חלוק זה ונמצא בו כתם תולין בבעלת הכתם מצאה אחת מהן כתם א' בחלוק שלה אין תולין כתם בכתם אבל היתה אחת להבא. כך פירש שאם לבשו הן שתיהן החלוק הזה ואחר שפשטו אותו הא דאמרינן רב אשי אמר הא והא רשב"ג. ול"ק כאן למפרע כאן

מומאה הוא דהיינו טווי. וכן פסק הרמב"ם ז"ל כר' נחמיה בכתמים. איתתא דבפרק הרואה דאשתכח לה דם במשתיתא משתיתא דבר המקבל התם מדקמתרץ ר' יוחנן אליבא דר' יהודה ש"מ הילכתא כותיה. וההיא ועוד דהא רב הונא ורב חנינא ואביי דהוא בתרא מתרצי אליביה דאמרינן מטמא ור' נחמיה מטהר והורו חכמים כר' נחמיה שמע מינה דהלכתא כותיה. כיון דדרש רב הייא בר רב מתנה משמיה דרב כר' נחמיה ותנא ר' יעקב

יכול לצאת על ידי סמנין הללו טומאה בלועה היא ואינה מטמאה. שלא לעבור בסימנין ואף על פי שאפשר שהוא דם כיון דבלוע כ"כ שאינו הרי זה צבע. כלומר תולין אותו להקל ונאמר שהוא צבע שכן דרך הצבע מפרש הטבילו ועשה על גבי טהרו' העביר עליו שבעה סממנין ולא עבר הא דתנן שבעה סממנין מעבירין על הכתם. לטהרות קאמר ותני והדר

אלו הילכך לא עלתה לו טבילה ראשונה עד שיעבירם ויבטלנו. על פי שלא עבר ממא לפי שדרך בני אדם להקפיד בו ולהעביר עליו סימנין נפילה ומטמא אותן והיינו דקתני הטבילו ומיהו אם דם נדה ודאי הוא אף ואף על פי שאין סופו לצאת מכל מקום הבגד ממא שכבר נממא בשעת ומיהו אם לא הטבילו תחלה טהרותיו תלויות שהרי יש לו לחוש לדם

דף סב

דומה להא דתני ר' הייא. מעשה דם שכן דרך דם לעבור ע"י סמנין ואין פי' מחוור לי שאין קפידה זו עליו וגלה דעתו שמקפיד עליו בספק דם ועבר ע"י העברה זו ונעשה בו רש"י ו"ל תכבוסת העברת סממנין שהרי הקפיד עליו כשהחזירן והעבירן הא דאמרינן ל"ש אלא טהרות שנעשו בין תכבוסת ראשונה וכו". פי'

מבילה לאחר שתצא לגמרי. שהוא רוצה להוציאו מ"מ אין זו טומאה בלועה אלא סופו לצאת היא וצריך בסמנין מפני שאין סופו לצאת בדרך כבוסו וכדפרישית וזה כיון שגלה דעתו אלא כך נראה פי' דכי מטהרינן כתם בטבילה ראשונה כשלא עבר

סבירא דהא לקמן (סד, ב) בוסת דילוג אמרי' דשמואל כרשב"ג בוסתו' הא ראמר שמואל הרי אמרו לימים שנים. "אמרו" קאמר וליה לא

דיומי ס"ל והכי קי"ל.

זו דברי ר"ג הוא וס"ל היא דהא ודאי ס"ל כוותיה ביומי כדפרישית. עדיף ממחלוקת דבריית' והלכה כסתם מתני' ודאמר ר' יהודה אמר שמואל פסקא בוסתות דגופה כרשב"ג כיון דסתם מתני' הוא ומחלוקת בדשמואל לא בדגופה. ומ"ס אפילו תרי לא בעיא דהיינו אורחאי. ואע"ג דלא אשכחן מוקמינן ופלוגתא אחריתי היה מ"ס בעי חוקה דהיינו בתלתא זימני ואפילו חששר) [בוסתות] וכיון דסיפא ודאי ביומי רשב"ג היא רישא נמי לדידיה הרי זה וסת. ואמר אמאן תרמיה ודאי לרשב"ג ראשכחן דמיקל (בחזקת בחד ואשכח מתני' דקתני בוסתו' דגופה וכל שתקבע לה וסת ג' פעמים דבעי חוקה לרבי נמי תרי בעינן ואיכא למימר שמואל גמרא גמיר דלרבנן הא לא אשכחן חוקה אלא לר' בתרי זימני ולרשב"ג בתלתא אלמא היכי ומיהו בוסתות דגופה ק"ל היכי אשכח בהו פלוגתא דרשב"ג ורבנן

דף סד

כי אורח בזמנו בא מאי נינהו הא ליכא הפלגה דעשרים השתא. כ, ולא ראתה ומנו עשרה לתשלום ולא ראתה הגיע יום כ' וראתה דקתני לראיה מנינן ולא לפי מנין הראוי כראיתא בשלהי בנות כותיים כשהגיע יום ש"מ דוסת הפלגה הוא דקבעה מכ' לכ'. והשתא ק"ל כיון דקי"ל מראיה היתה למודת להיות רואה יום כ' ושנתה ליום ל'. מדקתני האי לישנא - רגלים לדבר שלמנין הראוי חוזרת אלא ש"ל זמן שרואה בוסת השינוי מונין

ואילך בעונות של כ' יארע לה ראיתה ביום עשרי' אורח בומנו בא דהכא יותר מונין לראיה אחרונה שפסקה בו עכשיו ולא שאלו ראתה מאותה ראיה יום כ' דקתני שאם ראתה בעונות הראשונו' ביום זה תראה ואפילו הרחיקה

> של מ' היא זו שרגלים לדבר. למנין הראוי חורה מונין לוסת הראשון לפי אותו מנין ואין אומרין הפלגה להן מאות' ראיה אבל מכיון שהפסיקתו וחזרה לראות ביום (א') [אחר] אם

האורח בזמנו. אומרים חזר הוסת למקומו עד שתראה עכשיו ותחזור ותראה לסוף כ' שחזר ואיכא למימר הכא מגינן למנין הראוי ויום מ' לראיה אחרונה זו היא - ליום כ' בחדש ושנתה ליום ל' בחדש קתני ולפי פי, בוסת של הפלגה אין אבל הרב ר' אברהם בר דוד ז"ל פי' לזו בוסת החדש לפי דעתו ולמודה

דף סה

ואיהו דאמר כסתם מתני' ושמואל לא קבילי ליה דמנימון (מידי) א) מ"ה באמר בועל בעילת מצוה ופורש משום דההיא אתיא כרבותינו דחודו ונמנו - למיעב' רלא כחד ולמיתל' ברב מ"ה איענש דלא יאונה לצדיק כל און.

מוגמון סקסנאה דעבר מיעפר ברב ואפילו ראתה לית ליה אידך דרב - דמאן דעבר כסתם מתני וכמעש' דר לאו בר עונשין הוא אלא משום דבעי

פולי תינוקת

שלה ולא סמכינן למימר הואיל ושופעת הכל דם א' הוא וטהורות. כולן צריכות לבדוק את עצמן. פי' רש"י ז"ל שמא נשתנו מראה דמים

נשתנו מראה דמים שלה. נשתנו מראה דמים שלה ממאה והתם נמי אמרינן ותבדוק בעדים דילמא ואי קשיא מ"ש לאחר ד' לילות והא בתוך ד' לילות נמי אמרינן בפ"ק

היא דודאי נשתנה מראה דמים שלה טמאה. וסיפא פלוגתא דר"מ ורבנן הא אם נשתנו ודאי בין לאחר זמנן בין בתוך זמנן ממאה והך רישא ד"ה זמנן צריכות לבדוק. א"נ התם לטהרות הכא אפילו לבעלה צריכות לבדוק י"ל הכא כיון ששופעת אין צריך לבדוק כל זמנן אבל מתוך זמנן לאחר

> תולין בדם בתולים עד שיודע לך שנשתנה ממה שהיה בתחלה. שאין רגילתו בכך וחכמים אומרים כל מראה דמים א' הוא הילכך לעולם יודע תחלתו מה היה שאם מצאתו מתחלתו אדום שאעפ"כ היה טהור אע"פ בודקת בזה אם מצאתו אדום וזהום בירוע שהוא דם הנדה ואע"פ שאינו פלוגתא אחריתי היא שהיה ר"מ אומר דם בתולים אינו אדום וזהום לפיכך

> כב"ש אינן בודקות בכך אבל אם ראתה שנשתנה מראה הדמים ממאה. הואת שיהא מראהו שלא כדם הנדה אינו אדום ואינו זהום הא בתוך זמנן מחמי' כדברי ב"ש מן הסתם ומיקל כדברי ב"ה עם הבדיק' ומה היא הבדיקה מעול ד' לילות ולילה א' לאחר זמנן אינן טהורות אלא בבדיקה שבכולן ר"מ ויש לפרש ברייתא כולה דר"מ היא וה"ק כולן שהיו שופעות ובאות

זף אד

שבהלכות רבינו הגדול ז"ל דמחה והן נראה כטעות סופר. לזיבה הוא ושני תחלת נדה הילכך צריכות ו' והן. ואין זה צריך לפנים אלא תקן להם לג' ז' נקיים בכל זמן הלכך בשנים נמי יש לחוש שמא ראשון י"א ויום ב' טמא וצריכה ו' ועוד שהרי אין נשיהן בקיאין בימי נדה וובה שלכך זה שאין בני תורה בידוע שאין רואים דם ויש לחוש שמא יום א' דם טהור ה"ג וכן בנוסחאות יום א' תשב ו' והוא ב' תשב ו' והן. שהרי בני מקום

٢٧،٠٥٠ נליים ולא קאמר נמי ו' נקיים לישנא בעלמא נקט דשגירי למימר ז' ימים תראה צריכה יותר הילכך צריכה הפרשה בטהרה ובדיקה והאי דקאמר ז' הוא למנות ו' לאחד אבל אינו כדין תורה לכך שזו יושבת ו' נקיים שאם והלשון שכתב רש"י ז"ל תשב ו' והוא כדין תורה לומר שדין תורה כך

וא"ת לדברי האומר ימי נדה שאינו רואה בהן אין עולין לה לספירת

ולמשלימות דם טמא לדם טהור ועשו נמי הרחקה יתירה בדבר כך יש לחוש והדברים נראין אף לדין הגמר' שכשם שחששו לטועות בפתחיהן שהגאונים החרימו בדם טוהר. הקבר בלא דם ובנות ישראל סופרת ז' לכל מיפה דם. ושמענו כדבריו בזה

בימי טוהר נמי אם ראתה סופרת דהאידנא יולדות בזוב הן לפי שא"א לפתיח'

קטנה לדברי כל אדם ואין לחוש כלום. וכתב רבי' בעל הלכות ו"ל שאפילו

פי' בפ' בנות כותיים שימי נדה ולידה שאינה רואה בהן עולין לספירת זיבה

והו' הן התחלת נדה אין עולה לו וצריך ו' והן לשני ימים. לאו מילתא שכבר

זיבתה עדיין היה לו לר' בית מיחש לומר שמא יום א' י"א הוא ובעי שימור

נפלים אין בני אדם בקיאין. ואין עליהם לדון בהם אלא כך תשב לזכר קולא שטוברות כל שיש לו טומאת לידה יש לו טוהר שלה וכ"ש שברוב ממא יבואו למעות באותן שיושב' עליהן לוכר ולנקבה ולנדה שמא ינהגו בהן

לא אחמור. והמקומות שבועלין עכשיו על דם טוהר הם יחושו לעצמן. באי איסור ואת אמר' לי חומרא היכא דאחמור אחמור היכא דלא אחמור מרימר הילכתא כותיה דרב וכו'. דינא קאמרי כדאמרי בשמעתי' אמינא לך זירא שאף בהן החמירו בנות ישראל לישב ז' נקיים. וההיא דאמרינן דרש

חייף רישיה. אלא בשער כדתנן נזיר חופף ומפספס אבל לא מסרק ואיתמר בעלמא הוה שבגוף בית השחי ובית הערוה ואצ"ל ראשה. ובודאי דלשון חפיפה לא שייך חפיפה. פי' רש"י ז"ל חפיפת שערה ופי' לפי' חפיפת שער בכל מקום

דאורייתא ובעי נמי חפיפה למקום שער מתקנתא. משום דשכיח ביה קטרי ואחמיר ביה חפיפה הילכך בעי עיוני בכוליה גופיה שבגוף שווין אלא דאתא עורא וחייש דילמא אתיא למיטעי בעיוני דשער משום דילמא מיאוס במידי משמע דלגבי הכי מקום השאר ושאר מקומות לבשרו ומאי ניהו שערו ש"מ שאפילו בכל הגוף צריכה לעיין דברי תורה מיאוס מידי משום חציצה אתא איהו ותיקן חפיפה. מדמקשינן את המפל לבשר ומאי ניהו שערו. ופריק מדאורייתא עיוני בעלמ' דילמא מיקטר א"נ אשה חופפת וטובלת ואקשינן דאורייתא הוא דכתיב את כל בשרו את המפל וה"ג משמע בפ' מרובה (דף סב) גבי עשר תקנות שתקן עזרא ושתהא

והיינו דאמרינן בשמעתין (לקמן סו, א) נחנה תבשיל לבנה ומבלה לא - והמעביר מנהג וה ימתח על העמוד.

ומזיא לא מיקטרי בתבשיל של בנה. דהא אע"פ שנתנה בנתיי' מעט תבשיל לבנה סמוך לחפיפה טבילה היא אבל וראי עיינה בעצמה אע"פ שלא חזרה לחוף נראה שעלתה לה טביל' ולנקבה ולגדה וקרוב הדבר לטעות בו הילכך אין ימי טוהר יוצאין מכלל ר' - עלתה לה טבילה כלומר אם לא חזרה ועיינה בנפשה בשעת טבילה ממש

בו כיון שמצא עליה דבר חוצץ חוששין דילמא נגעה ולאו אדעתה. ועיינה בשעת טבילה אע"פ שהיתה משמר' נפשה מליתן תבשיל לבנה וכיוצא דוראי עיינה בנפשה בשעת הפיפה ואם לא טבלה סמוך להפיפה ולא חזרה רמשמע עליה על גופה לאו למימרא דחפיפה בכולי גופא היא אלא משום והא דאמרינן ונמצא עליה דבר חוצץ אם סמוך לחפיפה טבלה וכו'.

בעצמה וכאן כשחזרה ועיינה בשעת טבילה. לבנה וכיוצא בזה ואמרן דלא עלתה לה טבילה אלא התם בשלא עיינה תורה אלא בתקנת עורא דהא לא אפשר מע"ש למ"ש דלא נחנה תבשיל הרחקות דחפיפה כשחורה ועיינה בעצמה בשעת טבילה שלא הקלו בשל וההיא ראמרינן לקמן (10, ב) בחופפת בע"ש וטובלת למ"ש וכולהו

גופא עברא מרצריכה עבדי ודודי וטכטקי וכן החמירו בנות ישראל על עצמן דאמרינן לקמן עבדי חסרת דודי חסרת טכטקי חסרת משמע דשטיפת כל משום מקומות השער שבגוף הוא דקרירי ממשרו להו. וה"ג משמע בהא ומיהו מנהגא דנהגן נשי למשטף כולה גופה בחמימי בשעת חפיפה

זף פוד

גדילתה כדי שיבואו מים קצת בבית השחי ובבית הסתרים. באותו מקום אלא כך מחמרי' בביאת מים בדר"ל מחמירים ובעי טבילה דרך הני שמעתת' דלא מחמרינן כולי האי בביאת מים בדברים שדרכן להיות אדר"ל דהא אפשר דתרווייהו איתנהו אלא גמ' קאמר דלית הלכתא בכל אשה לא תטבול אלא דרך גדילתה וראוי. לאו למימרא דהנך פלגינן הא דאמרינן וליה הלכתא ככל הני שמעתא. אלא כי הא דאמר ר"ל - אסור לאכול ומר אמר גמר ומר אמר משהא מעכב לן ואמר וליה הלכתא

(דא"א) [נמי אף דאפשר] דאיתנהו לכולהו. וכן במסכ' ברכות (דף מב) סלק מזונותיה אלא כי הא דא"ר יהודה תובעת כתובתה בב"ד אין לה מזונות והא ככל הני שמעתא דזינתה וכחלה ופירכסה ותבעוה לינשא ונתפייסה אבדה אלא כי הא ולא פליגן אהדרי. כי ההיא דאמרינן ככתובות דלית הלכתא וכה"ג איכא טובא בחלמודא דקאמר לית הלכתא בכל הני שמעתתא

> המחדרין זה את זה כ"ש קטן ועבר נעשה אותן סניפין לעשרה. והרבה מהן אשמעתתא דלעיל דם' ונראין כעשרה ום' וארון ושנים ושבת ושני ת"ח הא דא"ר נחמן קטן היודע למי מברכין מומנין עליו וההיא ודאי לא פליגא בפרק שלשה שאכלו (דף מו ע"ב) ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי ככל הני שמעתא אלא כי הא דא"ר יהודה תכף לנטילת ידים ברכה. וכן

אבל כי איתמר בתלמודו לית הלכתא ככל הני שמעתתא מהא דאמרינן

ההיא ודאי פליגן ומחדא מידחיא חברתה ממש.

ורבינו הגדול ז"ל גורס ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי איתמר

הני לענין מהרות איתמר אבל לבעלה שפיר דמי כי הא דאמר ריש לקיש וכרי. וק"ל מנלן מדריש לקיש דלבעלה מותרת דהא אפשר דכולהו איתנהו. ואיכא למימר כי מייתי דר"ל משום פתחה עיניה ביותר ועצמה עיניה ביותר דלא מעכב בטבילה דרך גדילתה נמי הוא שאין אדם נמנע מלפתוח ולעצום עיניו פעמים הרבה כדרכו ואין המים מתעכבים מליכנס שם כדרך שנכנסין בבית השחי ובבית הסתרים בטובלת דרך גדלתה ולא מחוור.

תו קשה לי ההיא דגרסינן ביבמות (מז, ב) וכל דבר שחוצץ בטבילה של מהרות חוצץ בגר ובעבד משוחרר ובנדה לבעלה. זו היא גרסתו של רבינו עצמו ז"ל ומשמע דכל דבר שחוצץ בטבילה של מהרות חוצץ בגר ובעבד משוחרר ובנדה לבעלה. והא איכא הני דחצצי לטהרות ולא חצצי לנדה.

ואיכא למימר דה"ק: כל דבר שחוצץ בטבילה אחרת חוצץ בגר ובעבר ובנדה ואף על פי שאין טבילתן מפורשת בתורה שהרי טבילת נדה מן הכתוב מפורש לא למדנו אלא מבנין אב אתיא דכתיב ורחצו במים בנין אב לכל הטמאין שיהיו בטומאתן עד שיבואו במים. ומה שאמרו שם במקום שנדה טובלת שם גר ועבר משוחרר טובל לא מפני שטבילת נדה מפורש' יותר אלא לומר דלא בעינן מעין כזב וא"נ דבעינן טבילה בבת אחת משום דסמכי לה אבמי נדה יתחטא מים שהנדה טובלת.

והרב ר' אברהם בר דוד ז"ל פירש ולית הלכתא ככל הני שמעתתא לפלוף וכוחלי אלא כי הא דאמרן כדר' יוחנן פתחה עיניה ביותר דאמר ר"ל אשה לא תטבול אלא דרך גדלתה ומי שפתחה עיניה ביותר אינו דרך גדלתה. וזה הפירש מוקצה מן הדעת מפני שהוא מקלקל עלינו שיטת התלמוד שאמרו בכמה מקומות ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא ובכילן פירושן ידוע שאין הלכה בכל הנזכרות אלא כי הא דבעינן למימר קמן.

רקשה לן מרייהו דהני שמעתח היכי אמרינהו והאנן תגן (מקוואות מ, ב)אלו הן שחוצצין לפלוף שחוץ לעין וגלד שהוא חוץ למכה ואלו שאין חוצצין לפלוף שבעין וגלד שעל המכה.

ואיכא למימר לפלוף שבעין מוקים לה רב עוקבא בלח. והיינו טעמא דלא חייץ משום דלא קפיד עליה וה"ל מיעומו שאינו מקפיד אבל יבש ודאי מקפיד. ושחוץ לעין דקפיד עליה אפילו לח חוצץ וגלד שעל המכה נמי משום האי טעמא הוא דלא עביד אינש לקלף גלד מכתו משום דקשה למכה עד דיביש ומקליף מנפשיה וקסבר דהוא דוקא של מכה אבל דיבדא

> רכוסילתא עד תלתא יומין דלא קפיד איניש עלה לא חייצה מכאן ואילך חייצה. אי נמי עד תלתא יומין לחה ולא מעכבה מיהו מכאן ואילך חייצה דיבישה וקפיד עלה.

> ואי קשיא לך מאי שנא פתחה עיניה ביותר או שעצמה דלא מעכבר בטבילה ומ"ט קרצה שפתותיה כדתנן כאלו לא טבלה. לא תיקשי דודאי קרצה שפתותיה מעכבת ביאת מים במקום הגלויי אבל פתחה עיניה אינה מעכבת כלום אלא קמטין בעלמא הוא דעבדה במקום שדרכן בכך ואפשר נמי שאינן מעכבין כלל מלבא בהם מים ממש.

> הא דאמר ליה רב פפי לרבא מכדי האידנא כולהו ספק ובות שותינהו ליטבלן ביממא דשבעה. רש"י ז"ל מפרש כמשמעה לומר שאין לחוש להטבל בלילה אלא יכולין לטבול אותן ביום כדין הזבה דאי לנדה יותר משמיני הוי ואי לזבה טבילתה ביום הז' הוא.

> ומתרצים משום דר' שמעון דאמר אחר מעשה של ספירה תמהר מיד ומקצת היום ככולו אבל אמרו חכמים אסור לה לטבול שמא תבא לידי הספק שמא תבא לשמש כיון שטבלה ותראה.

> והגאונים כך סוברים שהאשה בזמן הזה אינה טובלת אלא בלילה משום .

סרך בתה שלא תטבול בז' ותראה ותסתור.

ואחרים פרשו דרב פפי לאו אטבילה בלחוד פריך אלא ליטבלו ביממא

דו' ויהיו מותרת לבעליהן קאמר שהרי מקצת היום בספירת הזבה כולו

הוא. ומתרץ לה משום דר"ש דאמר אסור לעשותה כן להחזיק עצמה

בטהורה לאחר ספירה מיד כלומר אסור שתשמש ותעסיק בטהרות שמא

תראה ותסתור. וראיה לפירש זה מה שאמרו בסוף המפלת (דף כט ע"ב)

בכ"א תשמש ר' שמעון היא דאמר אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא

תבא לידי הספק הא טובלת אפילו לר' שמעון ואסורה לשמש הא לרבנן

מותרת אפילו לשמש אלמא איסורא דר"ש בתשמיש בלחוד היא.

ור"ש עצמו ו"ל כך כתב שם ר"ש היא דאמר בת"כ אסור לעשות כן לשמש ובה ביום טבילתה. ובודאי דהתם בת"כ מוכח כן דקתני כיון שטבלה טהורה להתעסק בטהרות אבל אמרו חכמים לא תעשה כן שלא תבא לידי הספק. וש"מ דאסור לעשות כן אעסק טהרות קאי וה"ה לתשמיש ולא אטבילה קאי ולפי הפירש הזה מקילין ואומרים דהאידנא טובלות הן ביום וליכא סרך בתה כלל.

ובודאי שוה הפירש הוא הנכון דר"ש לא אסר אלא להחזיק עצמה

בטהורה לטהרות אי נמי להשמיש אבל שנקל לומר שיהו טובלו' ביום אינ' נראה דהא רבא דשרא במחווא משום אבולאי הא לאו הכי אסור בתר חומרא דר' זירא הוה דקא"ל ר' פפא מכדי האידוא כולהו ספק זיבות עייתינהו ומשמע נמי דאהדא דתקון תקנתא ושרא משום אבולאי פריך ליה למה ליה אבולאי כולהו נמי ליטבלן ביומא דו'. אלמא לרבא אית ליה משום סרך ואפילו לבתר חומרא והכי פירכיה אפילו לטבול ולהתירן לבעלן יהיו מותרת, ומתרצין להתירן א"א משו' דר"ש וכיון דאסורות לטהרות ולבעלה אין טובלות אלא בלילה ואפילו בח' משום סרך בתה שמא תטבול ותטהר באמה דודאי כשם שהיא נסרכ' אחר אמה בטבילה דנדה נסרכת אחריה בתשמיש גופה, ואם תאמר תשמיש גופיה גזירה דרבנן ואנן ניקום ונגוור

גוירה לגוירה, כיון דבא לידי איסור דכרת גורינן.

ואי קשיא דרבנן היכי שרו לבעלה בז' והתנן טבלה ביום שלאחריו רשמשה הרי זה תרבות רעה התם בשומרת יום רגילה היא לבא לידי זיבה גדולה הכא כיון שספרה שבעה הוחזקה במעין סתום ואין חוששין לה אלא מדבריהם לר' שמעון, ולפי דעתי שלא נחלקו חביריו עליו כלל מדלא פרכינן תינח לר"ש לרבנן ליטבלן, והא דאמרינן בהמפלת, הא מני ר"ש היא משום דלדידיה שמעינן לה וכיוצא בה בתלמוד הרבה.

ואחרים השיבו אי ר"ש לאו אטבילה קאי היכי קאמר שמא תבא לידי ספק ודאי לידי ספק באה ואין אנו גורסים אלא שלא תבוא לידי ספק, וכן בהלכות גדולות וכן בת"ב. ויש נוסחא שכתוב בה יבואו לידי ספק.

דף סח

במצאה טהור בראשון.

הא דתנן וחכמים אומדים אפילו בשנים לנדתה בדקה וכו'. דוקא בשנים אבל בראשון הואיל והוחוק מעין פתוח לא דתחלת נדה אין דרכה לפסוק ביומה ואפילו בדקה ומצאה טהור חוששין לה שמא חזרה וראתה ואין צריך לומר כשלא בדקה כלל אלא שראתה תחלה דלעולם היא בחזקת טומאה עד שתפרש בטהרה כיון שראתה נדה וליכא מאן דפליגי, ומיהו בשני אפילו ראתה בשחרי' ופסקה טהרה באמצע יום ובין השמשו' לא הפרישה ואחר הימים מצאה טמא הרי זו בחזקת טהרה, ובברייתא תניא דרבי מטהר אפילו

ואין לפרש דלא פליגי אלא שני וה"ה לראשון דמכדי רבנן בתראי למפויי מילתא אתו דתנא קמא רישא שביעי קאמר ואוסיפו אינהו אפילו בשנים אם בן לימרו ראשון וכן פי' רש"י ז"ל ומסתברא אפילו מצאה מהור כשברקה אח"כ הרי זו חוששת דכיון שאין הפרישה של ראשון לנדה הפרשה גמורה אין בדיקה של עכשיו מחזיקה בטהרה למפרע ויש לדון בדבר אלא שהוא חומרא.

דף סט

והא דקחני ברייחא בין השמשות ממא, ראיתי ואמר דב ירמיה מריפתי שבאת לפני' בין השמשות. נראה לי דהכי אמר ברייתא דקחני בין השמשות לאו לראיה אלא לביאה והכי קחני באה בין השמשות ואמרה ממא ראיתי, ואמר רב ירמיה מטבילין אותה אחד עשר טבילו' שהרי כל שבאה בין השמשות אפילו אמרה סתם יום אחד ממא ראיתי אחד עשר טבילות הן, אי נמי בין השמשו' טמא ראיתי דקחני שאם אמרה מבעוד יום ראיתי אין כאן י"א ולאו מילתא היא.

מעמייהו דבי' שמאי כדתני' בראשונ' היו מטבילין על הכל, ולא למימרא דבית הלל פליגו אהך תקנתא אלא בית שמאי סברי גזרינן בכולהו לעשותן כנדות בין בחיים בין במיתה לטמא באבן מסמא ובית הלל סברי לענין הטבלת כלים עשאום כנדות, אבל לא לשאר טומאת דחיים ולא לאבן מסמא במיתה.

ויש מפרשים שחזרו בית הלל ותקנו כב"ש ואינו נכון כלל ואחרים ..

העמידו ברייתא זו כב"ש וגם זה שבוש.

הא דתנן בית שמאי אומרים כל הנשים מתות נדות. אוקימנא בגמרא

יהיה לרבות טבול יום עוד טמאתו בו לרבות מחוסר כפורים, וכן היא צריכה כפורים שנכנס למקדש ענוש כרת כדאמרונן במס' מכות (דף ח ע"ב) טמא - המקדש שיבנה במהרה בימינו אמן וכן יהי רצון.

מקדש. פירש לפיכך טובלת כדי שתכנס לאתר כפרתה למקדש שהרי מחוסר - דרבנן נינהו למדנו לדברי רש"י ו"ל שהחמירו באכילות קדשים יותר מביאת יום ארוך הוא והסיחה דעתה מן התרומה ואם ישראלית היא טובלת לביאת - דקיי"ל (חגיגה כא, א) האונן והמחוסר כפורים צריכין טבילה לקדש דמעלות והא דקתני בית שמאי אומרים צריכה טבילה. לתרומה מפני שטבולת - לטבול לנגיע' דתרומה, וב"ה אומרי' אינה צריכה אבל לקדשים מודי ב"ה

32